

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B C

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 477 P

Poznań, wtorek dnia 17 października 1933

Rok XXVIII

Poznań, 16 października.

Nowy akt szantażu

Wystąpienie Niemiec z Ligi Narodów i usunięcie się ich z konferencji rozbrojeniowej jest początkiem nowego okresu w polityce międzynarodowej. Nie można wprawdzie twierdzić, by w okresie poprzednim Liga Narodów i związane z nią mniej lub więcej ściśle konferencje międzynarodowe odgrywały rolę decydującą w regulowaniu stosunków między państwami, bądźco bądź jednak Liga zajmowała pozycję bardzo poważną, z którą musiała się liczyć polityka krajów europejskich i pozaeuropejskich. Nawet tych, które nie były członkami instytucji genewskiej. Wszystkie niemal ważniejsze rozgrywki polityczne koncentrowały się w Genewie, a dyskusje, toczone się w Zgromadzeniu i Radzie Ligi, śledzono wszędzie z wielkim napięciem.

Do tego stanu rzeczy musiały się dostosować także Niemcy, zwłaszcza w okresie t. zw. „Erfüllungspolitik“, prowadzonej przez Stresemanna. Dzięki tej polityce Niemcy uzyskały stałe miejsce w Radzie Ligi i zrobili sobie z tego odskocznik do różnych wystąpień, wzmacniających ich pozycję na terenie międzynarodowym.

Od pewnego jednak czasu sytuacja zaczęła ulegać zmianom. Przedewszystkiem więc Liga utraciła dużą część swego dotychczasowego znaczenia i autorytetu. Dużym ciosem była dla niej sprawa mandzurska i secesja Japonji. Przeszedł szereg dalszych niepowodzeń, najdotkliwiej jednak ugodził w powagę instytucji genewskiej t. zw. pakt czterech, który już otwarcie przeniósł punkt ciężkości rozgrywek międzynarodowych na inny zupełnie teren.

To był jeden z powodów, dla których Niemcy mogły się zdecydować na swe wystąpienie, ale nie powód jedyny. Krok niemiecki jest dalszym ogniwem w polityce szantażu, uprawianej przez Berlin w stosunku do państw zachodnich bez przerwy od chwili zawarcia układów pokojowych. Różne były narzędzia tego szantażu: raz groźno Zachodowi zaplanowaniem w Niemczech bolszewizmu, później znów tłumaczono, że „demokratyczna“ i „pacyfistyczna“ republika wejmarską uratować mogą przed naporem prądów nacjonalistycznych tylko daleko idące ustępstwa ze strony dawnych mocarstw aljanckich. W ten sposób zdolano istotnie wytargować bardzo poważne zdobycze, których głównymi etapami były: Locarno z jego jednostronnym zagwarantowaniem granic na Zachodzie, a nieudzieleniem rękami granicy polsko-niemieckiej, przedwczesna ewakuacja Nadrenji, wreszcie stopniowe skreślanie odszkodowań.

Wszystkie te ustępstwa — jak było zresztą do przewidzenia — nie zapobiegły dojściu do władzy w Niemczech żywiołów skrajnie nacjonalistycznych i militarystycznych. I oto przywódca tych nowych, dzisiejszych Niemiec podejmuje znów politykę szantażową swych poprzedników, tylko w formie znacznie jeszcze brutalniejszej i jaskrawszej. „Albo pozwolicie nam się uzbroić — mówi on — albo zrobimy to sami, roz-

Wybory do rad miejskich w dniu 26 listopada

Zarówno w Poznaniu, jak w innych miastach województwa naszego

Już od szeregu dni mieliśmy informacje, że — wbrew temu, co głoszone publicznie, jakoby wybory do rad miejskich w Poznaniu i wogóle w wielkich miastach odbyć się miały dopiero na wiosnę — w rzeczywistości wybory naznaczone będą dla wszystkich miast województwa naszego na termin nie więcej niż dwa miesiące. Informacje te sprawdziły się. Termin wyborów naznaczony został na dzień 26 listopada br.

Dokument w tej mierze otrzymał już dzisiaj w południe prezydent mia-

sta Poznania od wojewody poznańskiego. Prez. Ratajski wydał bezzwłocznie stosowne zlecenie radcy magistratu p. Zaleskiemu.

Poznań będzie wybierał 64 radnych, a nie 60. Miasto będzie podzielone na 9 okręgów wyborczych i 131 obwodów.

Od tego wtorku rozpoczyna się okres wyborczy. Wzywamy wszystkich działaczy narodowych i narodowe działaczki na posterunek. Współdziałanie sprężyste Stronnictwa Narodowego, Związku Młodych Narodowców, Narodowej Organizacji Kobiet i

wogóle wszystkich czynnych żywiołów obozu narodowego jest niezbędne bez zwłoki jednego dnia. Przy boku ich znajdują się niewątpliwie wszystkie żywioły społeczne i gospodarcze, stojące na gruncie samodzielności obywatelskiej, rozsądnej polityki gospodarczej i szczerego odnoszenia się do wszystkich warstw społecznych bez oszukańczej demagogji.

Zwracamy uwagę na regulamin wyborczy, który pojawił się w ostatnim „Dzienniku Ustaw“, a którego przedruk rozpoczynamy dziś na stronie 4.

Powody manifestacyjnego kroku Niemiec

Niepopularność Ligi Narodów i konferencji rozbrojeniowej — Hitler pragnie wzmocnić swój autorytet i zyskać na czasie — Zdecydowanie krytyczne stanowisko wpływowej prasy zagranicznej

Paryż. (PAT.) Berliński korespondent „Timesa“ donosi, że ani Liga Narodów, ani konferencja rozbrojeniowa nie cieszyły się nigdy w Niemczech popularnością.

Chwila obecna była doskonale wybrana przez rząd Rzeszy do zerwania z obiema temi instytucjami, gdyż niewątpliwie większość niemiecka podziela zdanie rządu w sprawie rozbrojenia. To też Hitler może być pewny, że wyznaczony na dzień 12 listopada plebiscyt wypadnie na jego korzyść. W zakresie rozbrojenia może on liczyć na całkowitą jednolitość opinii.

Z punktu widzenia polityki zagranicznej plebiscyt, zdaniem korespondenta, da Hitlerowi podwójną korzyść; pozwoli mu oprzeć się na całym narodzi niemieckim i wzmocnić tą drogą swój autorytet wobec państw obcych, a poza tem plebiscyt da mu zyskać jeszcze jeden miesiąc czasu, co w dzisiejszych warunkach odgrywa dużą rolę, bez plebiscytu bowiem od rządu Rzeszy domaganoby się w Niemczech natychmiastowej decyzji w sprawie rozbrojenia lub uzbrojenia. Można będzie liczyć na uspokojenie się opinii zagranicą, oraz na wszczęcie nowych pertraktacji np. w ramach paktu czterech za pośrednictwem Mussoliniego.

STANOWISKO FRANCJI

Paryż. (PAT.) Edward Pfeiffer, jeden z głośniejszych publicystów, w orga-

bizując zarazem wszystkie instrumenty porozumienia międzynarodowego. — Przytem Hitler spekuluje tu na zastraszenie Francji, na rewizjonistyczną i antyfrancuską politykę Rzymu oraz na niewyraźne stanowisko MacDonalda, idące w wielu punktach na rękę Niemcom.

Równocześnie Hitler wyzyskuje całą sprawę do dalszego wzmocnienia swych rządów w Niemczech. Nie inny cel ma bowiem zarządzone rozwiązanie Reichstagu i rozpisanie nowych wyborów, połączonych z referendum ludowym w sprawie polityki rządowej. Chodzi o wywołanie nowej fali nastrojów nacjonalistycznych i skoncentrowanie ich na obozie „brunatnych koszul“ oraz jego szefie.

Czy nadzieje Hitlera na przeforsowanie stanowiska Niemiec na terenie międzynarodowym spełnią się, to narazie

nie młodych radykałów „Notre Temps“ zamieszcza artykuł, który może być uważany za odpowiedź kół zbliżonych do rządu na ofertę Hitlera pod adresem premiera Daladiera.

Autor podkreśla, że Niemcy są dziś zainteresowane nie tylko sprawą uzbrojenia, której słuszność kwestionuje Francja i cały świat, ale ponadto myślą o uzyskaniu nowych terytoriów i otrzymaniu mandatów kolonialnych. O ustępstwach tego rodzaju na rzecz obecnych kierowników Rzeszy nikt jednak nie myśli. W tych warunkach wszelkie rozmowy Daladiera z Hitlerem byłyby dziś bezprzedmiotowe i wywołałyby słusze niezadowolenie Wielkiej Brytanji, Włoch, Rosji, Polski, Małej Ententy i większości małych narodów.

Niemcy starały się wczoraj zniszczyć politykę współpracy europejskiej, należy więc zrekonstruować front europejski nawet bez nich.

UKRYTE CELE

Nowy Jork. (Tel. wł.) Bardzo stanowczo wystąpił przeciw ostatnim wydarzeniom nowojorski „Times“. — Kilkakrotnie stwierdza ukryty zamiar Niemiec uchylecia się przed zdemaskowaniem ich właściwych celów i zamiarów. Według pisma Rzesza już przedtem nosiła się z tym zamiarem, tylko maskowała się dotąd, udając za-

trudno przewidzieć. Jeśli chodzi o Francję, to być może, że brutalny szantaż niemiecki doprowadzi tam do zwrotu w opinii publicznej i do otrząśnięcia się z oparów złe pojętego, samobójczego na dalszą metę pacyfizmu. Ostatnie jednak wiadomości świadczą o tem, że pewne koła międzynarodowe już wszczęły akcje, mającą na celu podjęcie rokowań i załagodzenie powstałego napięcia. Jako teren tych uśłowiań użyty będzie oczywiście, t. zw. pakt czterech, który obecnie — po wystąpieniu Niemiec z Ligi Narodów — nabral jeszcze większego znaczenia. Dalszy rozwój wypadków będzie zależał w dużym stopniu od stanowiska Paryża i Londynu.

Narazie jedno jest pewne: Niemcy weszły na drogę forsownych i szybkich zbrojeń. Dla oceny wytwarzającej się sytuacji politycznej ma to znaczenie decydujące.

interesowanie obradami i oczekując odpowiedniej chwili.

Również inne pisma niemniej stanowczo wypowiadają się w tym tonie przeciw Niemcom, czyniąc je odpowiedzialne za ewentualne zerwanie konferencji rozbrojeniowej.

NIEMOC INSTYTUCJI GENEWSKIEJ

Moskwa. (Tel. wł.) Prasa sowiecka zdecydowanie wypowiada się przeciw metodom Hitlera w polityce zagranicznej. Stwierdza jednak przy tej sposobności jak dobitnie i tym razem ujawniły się słabe strony, a nawet zupełna niemoc instytucji genewskiej i jak puste oraz bezwartościowe są wszystkie mowy czy rezolucje genewskie.

„Prawda“ pisze, że wystąpienie z Ligi Narodów do reszty zdyskredytowało instytucję genewską i do reszty podcięło chwiałący się już gmach tej instytucji. Ostatnio w Genewie dużo mówiono i pisano, lecz nigdy nie trafiono w sedno rzeczy zwłaszcza w sprawach politycznych.

„Izwiestja“ widzą w kroku Niemiec pierwsze zwiastuny końca Ligi Narodów i zapytują, czy w tych warunkach dalsze utrzymywanie tej instytucji ma wogóle cel. Zblamowała ona się ostatnio zbyt silnie, aby wierzyć w skuteczność i potrzebę jej istnienia, gdyż zawodziła jeśli chodziło o sprawy polityczne zawsze w zdecydowanym momencie, usiłując wtenczas kiedy trzeba było stanowczo działać, wybrnąć z ciężkich sytuacji przy pomocy papierowych rezolucji.

PRZEWIDYWANE WYSTĄPIENIE

Londyn. (Tel. wł.) „Times“ omawiając wywody Hitlera stwierdza, że kanclerz widocznie zapomniął, iż chodzi tu o zagranicę. Usiłuje on temi samymi atutami wpłynąć na politykę zagraniczną jak to czynił dotychczas w polityce wewnętrznej, w której odniósł istotnie poważne sukcesy. Znaczna część wywodów kanclerza jest nieistotna wobec tak drobnych różnic jakie istniały ostatnio w Genewie pomiędzy poszczególnymi państwami.

„Daily Telegraph“ stwierdza, że stanowisko Niemiec już było do przewidzenia z ich wystąpień w Waszyngtonie i Rzymie, gdzie ostatnio skłaniano się do poczynienia Niemcom pewnych „drobnych“ ulg w postaci ciężkiej artylerji i budowy tanków.

Nastroje antyhitlerowskie w Danji

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Kopenhaga, w październiku. W duńskiej prasie prowincjonalnej zanotowano ostatnimi czasy szereg zajęć na tle zniewagi flagi niemieckiej. Wypadki, o których mowa, miały miejsce w kilku portach duńskich i polegały na zdarciu z okrętów niemieckich flagi hitlerowskiej, która, jak wiadomo, używana jest teraz w marynarce handlowej Niemiec narównie z czarno-białą-czerwoną flagą narodową. Choć zniewagi dokonali — jak się mówi urzędowo — agitatorzy komunistyczni, tem niemniej są to zajęcia w międzynarodowych zwyczajach żeglarskich nieczęsto spotykane. W dzisiejszych czasach nabierają nawet specjalnego znaczenia, świadczą bowiem o pewnym podnieceniu, którego nie da się zaprzeczyć w stosunkach duńsko-niemieckich. Nie wyolbrzymiając nawet wagi tego podniecenia dla rozwoju stosunków między obu krajami na przyszłość, można jednak z całą pewnością stwierdzić, że dzisiejsze Niemcy nie mają opinii większości Danji po swojej stronie.

Opinia skandynawska, traktowana jako całość, odnosi się do Trzeciej Rzeszy nieprzychylnie. Już sama mentalność hitlerystów, jego założenia ideowe wyłączeni partyjnej są dla typowego Skandynawa obce i niezrozumiałe. Fanatyzm idei obcy jest naogół usposobieniu narodów północnych, wychowywanych w szkole pozytywizmu życiowego i ujmujących zjawiska praktyczne, bez namiotności. Zgoda zaś odstręcająco działają sposoby walki politycznej „Nazizmu”, a brutalność metod wywołuje w umiarkowanej i tolerancyjnej z natury umysłowości tutejszej obrzydzenie. Rozgoryczenia dodają jeszcze rozmaite wybrki band hitlerowskich wobec pojedynczych Skandynawów, przebywających w Niemczech, jak niedawne pobicie w Hamburgu dwóch Szwedów za rzekome nieusznanie ukłonu hitlerowskiego, lub powtarzające się szkandale szturmów niemieckich wobec duńskich importerów rybnych w Holsztynie itp. Prasa fakty te podchwytuje, rozsiewając w całym społeczeństwie skandynawskim nastroje antyniemieckie — i tak oto podcięty zostaje dotychczasowy dorobek propagandy niemieckiej. Rezultat paroletnich wysiłków mozolnej akcji niemieckiej, aby odzyskać utracone w czasie wojny sympatie na północy, topnieje powoli do zera.

Szczególne role w formowaniu się nastrojów antyniemieckich w krajach północnych przypada jednemu terenowi bezpośredniego kontaktu Skandynawji z Niemcami, a mianowicie Szlezwigowi duńskiemu. Tu jest kamień probierczy dla stosunków sąsiedzkich, tu odwieczne miejsce ścierania się kultur: północnej i niemieckiej. Wbrew głośnym chętnie w Niemczech teorjom o bliskości świata nordyjskiego z czystą kulturą niemiecką, stanowiła granica szlezwicka zawsze przepaść między dwoma światami, która to przepaść wraz ze zwycięstwem swastyki w Niemczech rozszerza się dziś coraz bardziej.

W Szlezwigu źle się dziś dzieje. — Wiadomości, nadchodzące ostatnimi czasy z pogranicza, świadczą o systematycznym ataku hitlerystów na odebraną Niemcom po wojnie część Szlezwigu duńskiego. Bez żadnych ogródek lansuje się już dziś zapowiedź bliskiego odebrania Danji odzyskanych po wojnie drogą plebiscytu terenów, a jednocześnie zaszczepia się teorje hitlerowskie wśród niemieckiej ludności pogranicznej, czyniąc z niej posłuszne narzędzie dla planów rewindykacyjnych. Cała prasa niemiecka okręgu mniejszościowego stoi już dziś pod sztandarem Hitlera i czeka na dyrektywy z Niemiec. W Aabenraa i Tønder, ośrodkach mniejszości, stowarzyszenia gimnastyczne ćwiczą z bronią w rękę i trenują niemiecką musztrę. Szpiegostwo polityczne kwitnie, wnosząc niepokój do szkół, domów, rodzin. Teren szlezwicki żyje w gorączce, niepewny, co jutro przyniesie.

Tak szybki rozwój hitlerystów na duńskim terenie mniejszościowym ma swoje przyczyny w specyficznych warunkach tego terenu, gdzie po wojnie szedł rozwój nieco odmiennymi kolejami, aniżeli w innych krajach, posiadających irredentę.

Danja prowadziła wobec mniejszości niemieckiej politykę pełną łagodności i tolerancji. Nie zmuszona do podpisania wraz z traktatem wersalskim owego słynnego traktatu mniejszościowego, (który, jak wiado-

mo, podpisać musiały państwa nowokreowane, w tem i Polska), wprowadziła Danja z własnej woli wszelkie swobody obywatelskie dla Niemców szlezwickich przez zastosowanie do tego terenu plebiscytowego, bez żadnych ograniczeń, swojego wewnętrznego ustawodawstwa, nader wolnościowego, w zakresie szkół, prasy, stowarzyszeń itd. Pozwoliło to Niemcom na rozwinięcie wszechstronnego życia mniejszościowego, do którego Danja w zasadzie się nie mieszała. Owo nieinteresowanie się szerszej opinii duńskiej sprawą szlezwicką miało swoje powody i wynikało z specyficznej struktury regionalnej duńskiego życia wewnętrznego.

Przypomnieć wypada, że, gdy z końcem wojny światowej aljanci pragnęli ofiarować Danji utracony w wojnie prusko-duńskiej w r. 1864 Szlezwig, opinia duńska, a ściślej mówiąc nadająca w Danji ton opinia kopenhaska, przyjmowała prezent ten bez szczególnego zachwyty, przewidując, że będzie on zarzewiem nowych niepokojów z sąsiadem południowym, a przez to samo chmurą na beztróskim firmamencie życia duńskiego. Sentyment narodowy dla braci z kordonu nie był we wszystkich kołach społeczeństwa duńskiego zbyt silny, a i uczucie pewnej obojętności, z jaką traktowała zawsze stolica „drugorzędna” prowincja jutlandzka, robiło swoje. Dochodzi ważny moment ekonomiczny: punkt ciężkości Danji i jej główne centra produkcji i handlu leżą bardziej ku wschodowi, z Kopenhagą na czele, podczas gdy południowe powiaty Jutlandji należą do powiatów uboższych i pasywnych w ramach gospodarstwa krajo-

wego. Dla Duńczyka pozytywisty było więc dość momentów, mogących ostudzić jego entuzjazm dla sprawy narodowej Szlezwigu. Z kwestją szlezwicką pogodzone się jako z „malum necessarium”.

Na takim oto tle wrodzonej Duńczykom tolerancji z jednej strony, a obojętności dla Szlezwigu z drugiej, rozwinięła się irredenta niemiecka, pierwotnie wogóle niezauważona, a w każdym razie niedoceniana. Hitlerystom ujął politykę mniejszości niemieckiej w silniejsze jeszcze karby i postawił nieprzygotowaną opinię duńską wobec faktu scentralizowanych sił niemieckich dążących wyraźnie do rewizji.

Ostatnie dni przynoszą nareszcie pewne ocknięcia. Pod wpływem alarmujących wieści z pogranicza udał się w pierwszych dniach września premier Stauning na teren mniejszościowy, by omówić na miejscu środki kontrakcji przeciw fali hitlerowskiej. Równocześnie uderzyły organa stołeczne na alarm, mobilizując opinię duńską. Już nawet zapowiadany jest przez partje polityczne na najbliższą sesję parlamentu kompromis w celu uchwalenia środków pieniężnych dla zagrożonych ziem, razem z akcją pomocy gospodarczej dla tych terenów, oddłużeniem gospodarstw rolnych i kredytami dla miast. Gabinet radzi w tej chwili nad środkami, aby położyć tamę daleko posuniętej akcji hitlerowskiej.

Ze w opinii duńskiej z taką szybkością osiąga się teraz jednomyślność co do środków pomocy dla Szlezwigu, jest kwestją nastroju. Jest to upust nagromadzonej w ostatnich miesiącach atmosfery antyhitlerowskiej, dla której nie było narazie sposobności do wyjscia nazwaną. Groźba swastyki Hitlera połączyła partje duńskie na rzecz Szlezwigu i może odrobi zaniebdania ostatnich lat.

JAN G.

Inż. Ewaryst Namysł

Jak już donieśliśmy w wydaniu porannym, wiadomość, wypełniająca pierwszą stronę naszego niedzielnego dodatku nadzwyczajnego, uległa konfiskacie. Z powodu tej wiadomości inż. Namysł zamieszcza w tutejszym „sanacyjnym” „Przeglądzie Codzien.”, drukującym się w jego zakładzie drukarskim, następujące oświadczenie:

„W związku z niekwestionowaną p. t. „Skandaliczna afera w Poznaniu”, która ukazała się w dodatku nadzwyczajnym „Kurjera Poznańskiego” w dniu 15 października b. r. oświadczam, że przeciw redaktorowi odpowiedzialnemu „Kurjera Poznańskiego” wnoszę skargę o oszczerstwo. (—) Inż. Ewaryst Namysł.”

Witamy zapowiedź inż. Namysła z wielkim zadowoleniem. Gdyby inż. Namysł miał zapomnieć o jej wykonaniu, to nie omisszamy mu jej przypomnieć. W interesie publicznym leży, by proces odbył się jak najrychlej.

Areszt na księgach Banku Spółdziel. Rzemiosła

„Il. Kurjer Codz.” donosi pod powyższym nagłówkiem, że z polecenia prokuratora sądu okręgowego w Poznaniu obłożono aresztem księgi kasowe tutejszego Banku Spółdzielczego Rzemiosła, który ma siedzibę w Domu Rzemieślniczym.

Quousque tandem

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Katowice, 13 października. Zachodzące obecnie na Górnym Śląsku wydarzenia są z jednej strony poważnym ostrzeżeniem pod adresem społeczeństwa i rządu, a z drugiej potwierdzają w całej rozciągłości poruszone już na tych łamach wywody.

Trudno jest na pierwszy rzut oka zrozumieć, dlaczego nieliczna mniejszość niemiecka, liczbowo stanowiąca znikomy odsetek ogółu mieszkańców Górnego Śląska, potrafi w takim stopniu zaprzętać umysły i uwagę społeczeństwa, władz i prasy. Cudzoziemiec odniósłby z tego wrażenie, że w rzeczywistości mniejszość niemiecka, a raczej jeden jej odłam, stanowią poważny, może nawet najpoważniejszy czynnik wśród tutejszej ludności, a w każdym razie jest osi, dokoła której obraca się całe życie społeczne i polityczne tej dzielnicy. Zdaje się, że i niektóre sfery w Polsce na serjo podziwiają to mniemanie, stąd niezdecydowane stanowisko powoływanych czynników w tej kwestji.

Nic błędniejszego niż takie rozumowanie. Dynamika (a właściwie „dynamitowość”, sądząc z buty i czupurności niemieckich protagonistów) nie idzie bynajmniej w parze z siłą potencjalną tutejszej niemieczyny. Ostatnie wypadki i zajścia czy to w powiecie pszczyńskim czy też w Mysłowicach lub Rozdzieńcu, kiedyto członkowie rozwiązanych niemieckich bojówek atakowali Polaków względnie też inscenizowali prowokacyjne napady lub wręcz takowe fingowali, nie są niczem jak tylko objawem rozwydrzenia ze strony zapaleńców, rwących się do „rękoczynów”. Przewidzieliśmy już to w jednym z ostatnich artykułów, napisanym pod wrażeniem zjazdu delegatów „Deutsche Partei” i „Jungdeutsche Partei”, pisząc, że kierownictwo partyjne wysuwa się z rąk starszych, już

choćby z racji swego wieku bardziej zrównoważonych przywódców.

Same przez się zjawiska te zasługują conajwyżej na wzmiankę w kronice policyjnej i jeśli o nich wspomniemy, to jedynie z tego powodu, że poza niemi kryje się tło, które raz na zawsze musi być odsonięte przed oczyma społeczeństwa i rządu, aby te nareszcie powiedziały stanowczo „non plus ultra!”.

Spółcześnie polskie w reszcie kraju, czytając o zajściach śląskich, nabiera przekonania, że kraj ten jest jakimś „Wild-Westem”, w którym różne niemieckie awanturnicze przybłędy mogą bezkarnie hulać i prowokować rdzenną polską ludność. Ba, maluczko, a świat pocnie wierzyć, że Górny Śląsk zamieszany jest wyłącznie przez Niemców i że wszelkie zajścia są tylko aktami obrony zropanaczonych Germanów przed obcą przemocą.

Absurd, paradoks! — powiedzą znawcy stosunków, i całkiem słusznie.

Nikt nie obali faktu, że Polacy nie tylko stanowią większość na Górnym Śląsku, lecz że województwo śląskie jest wogóle jednym z najbardziej polskich województw kraju. Czegóż więc dowodzą te błazeństwa niemieckie? Na twierdzenie, że Niemcom dzieje się krzywda, jest jedna odpowiedź: Zwiędzić niemieckie szkoły ludowe i średnie na Górnym Śląsku, przejrzeć spisy najlepiej płatnych stanowisk i obserwować życie kulturalne mniejszości niemieckiej. Poczem porównać to samo w odniesieniu do mniejszości polskiej w Niemczech!

Powiedzieliśmy już wyżej, że siła Niemców nie jest potencjalną, lecz raczej kinetyczną, polegającą na używaniu wszelkich środków będących w ich posiadaniu i uświęconych w ich oczach przez cel, którym jest zachwianie stanowiska Polski na Górnym Ślą-

sku. Zdają sobie jednak Niemcy sprawę z tego, że jest to cel na bliższą metę nieosiągalny i to nie tylko ze względu na układ sił i warunków międzynarodowych, lecz również wobec sytuacji i stosunków na Śląsku. Pod płaszczykiem pielęgnowania i utrzymywania stanu posiadania mniejszości niemieckiej idzie robota prowokatorska w kierunku wywoływania zajęć i zatargów, mających udowodnić przed światem, że mniejszość ta cierpi nie wypowiedziany ucisk i prześladowanie. W ten sposób zasięg roboty niemieckiej ogarnia w pierwszym rzędzie przygotowanie gruntu na czas wygaśnięcia konwencji genewskiej w maju 1937 roku i w toku jest perjuryczne urabianie opinii światowej celem usadnienia niemieckich żądań przedłużenia teje ad infinitum.

Albowiem, mimo ogromnych wysiłków i wieloletniej kreciej roboty, Niemcy nie zdołali jeszcze podważyć fundamentów polskości Górnego Śląska. Mają w rękę prawie cały wielki przemysł i dobra ziemskie, większość handlu i banków, dobrze zaprowadzoną i doskonale wyposażoną prasę, a pozatem do swych aktywów, poza mieszkańcami przyznającymi się do niemieckości, zaliczyć mogą jeszcze w charakterze argumentu z dziedziny ekonomicznej nimbus „prosperity” gospodarczej i dobrobytu czasów przedwojennych. Na tym ostatnim atucie pokładają właśnie Niemcy największą nadzieję. Tu leży dla nich klucz do drzwi, wiodących do duszy polskiego ludu śląskiego, zdaje im się.

Wiadomo, jaki wpływ wywiera przesilenie gospodarcze na psychikę i sposób myślenia szerokich warstw społecznych. Nastroje kryzysowe wśród ludności całego państwa nie znajdują atoli takiego oddźwięku i tak podatnego gruntu jak na Górnym Śląsku, najbardziej uprzemysłowionej i najgęściej zaludnionej części kraju, z tego też powodu nierównie więcej od innych okolic cierpiącej pod obuchem klęski. Tłum, masę, w obliczu żywiołowej katastrofy cechuje zawsze bezkrytyczność i jakowaś elementarna prymitywność w tłumaczeniu sobie powstających i rozgrywających się zjawisk. I tu właśnie mają niemieccy agitatorzy wdzięczne pole do działania, najlepiej się nadające do operowania argumentami „pokazowemi”, bijącymi w oczy i przekonującymi swą pozorną, „naskorną” logiką, która w innych warunkach nie wytrzymałaby nawet cienia krytycyzmu.

A ponieważ i w tym wypadku odrobina refleksji i zdrowego rozsądku jest niebezpieczna naskutek powierzchownej, „naocznej” tylko konsekwentności, akcja ta w stosunku do ludności popierana jest z jednej strony specjalną polityką ciężkiego przemysłu w sensie pogłębiania trudności gospodarczych wraz z wynikającymi stąd skutkami dla życia narodowego i państwowego, a z drugiej przez dyskredytowanie polskiego szkolnictwa i nacisk wywierany na rzecz szkół niemieckich. Obłudnie nazywa się to obroną praw do samodzielnego życia kulturalnego mniejszości niemieckiej.

Rolę zohydzenia polskości wogóle, a w szczególności polskich rządów, instytucji, gospodarki, kultury etc. wzięła na siebie prasa niemiecka, na czele której kroczy osławiona „Katowiczka”. Raz wraz redaktorzy tej gadziówki stawiani są przed sądem nie za zwyczajne przestępstwa prasowe, lecz z oskarżenia o zdradę stanu, i niemiennie zbrodniarze ci ratują się ucieczką do Niemiec. Ostatnio znowu redaktor dodatku do „Kattowitzer Zeitung”, zwanego „Deutsche Volksgemeinschaft”, Ernest Dziura (sic — też 100-procentowy Germanin!), został osadzony w więzieniu za przestępstwa karalne po 5 i 2 lata więzienia. A dla podobnych Dziur nie starczyłoby dziur w śląskich więzieniach, gdyby wszystkich tych zdrajców chciano postawić w stan oskarżenia.

Komisarz rządowy w Gnieźnie

Gniezno (Tel. wł.) Dowiadujemy się, że wybrany na posiedzeniu rady miejskiej w dniu 12 października na prezidenta miasta Gniezna p. adw. Kazimierz Perz nie uzyskał zatwierdzenia ministerstwa. Miasto nasze otrzymało natomiast komisarza rządowego w osobie b. prezesa sądu okręgowego, adwokata i notariusza dr. Edmunda Lauterera. Pośpiech w sprawie odrzucenia wyboru adw. Perza i mianowania komisarzem dr. Lauterera przemawia za tem, że przywiązuje się wielką wagę do tego, aby przed wyborami miejskimi był już w Gnieźnie komisarz. (br.)

Początek końca konferencji rozbrojeniowej

Rozwiane złudzenia genewskich kół i przykra konsternacja Długotrwałe i bezowocne narady

Genewa (Tel. wł.) Sytuacja jest narazie niewyjaśniona. Wśród wielu delegacji, które wciąż żyły złudzeniami co do Niemiec zapanowała wyraźna konsternacja. Duże niezadowolenie wywołało stanowisko Włoch, które dają obecnie poznać, że w myśl wskazań oraz dążeń ich polityki najodpowiedniejsze byłoby obecnie rokowanie na podstawie „paktu czterech”.

Co do samej konferencji rozbrojeniowej to sytuacja przedstawia się beznadziejnie. Przewidziane jest zwołanie plenarnego posiedzenia komisji głównej, poczem prace mają być odroczone na okres tygodniowy, aby dać poszczególnym delegacjom możliwość skomunikowania się ze swymi rządami i zajęcie odpowiedniego stanowiska. Z różnych stron jednak wyrażają wątpliwości, czy posiedzenie komisji głównej odbędzie się tak programowo i spokojnie. Niewiadomo bowiem jakie jest stanowisko mniejszych państw, które już w grudniu ub roku w bardzo energiczny sposób protestowały przeciw lekceważeniu ich praw. Prawdopodobnie i teraz nie zgodzą się na żadne zakulisowe konszachty.

Ogromną niezaradność wykazują Anglicy i Amerykanie, którzy siłą się na wyzyskanie swych wpływów. Zupełnie niewiadome jest obecne stanowisko Francji, która, zdaje się, narazie usiłuje utrzymać konferencję i nawet stara się przekonać wszystkich, że obrady mogą odbywać się bez Niemiec.

Lansuje się pogłoski, że Stany Zjedn. mają zamiar nieznacznie wycofać swą delegację i pozostawić Europę jej losom. Delegacja amerykańska uznałaby wówczas obecny konflikt jako sprawę wyłącznie europejską.

Genewa (PAT) Sytuacja, wytworzona przez decyzję rządu niemieckiego, była w niedzielę przedmiotem narady, zwołanej przez przewodniczącą konferencji rozbrojeniowej Hendersona. W naradzie tej prócz Hendersona wzięli udział: Paul-Boncour, min. Simon, Norman Davis, delegat włoski Soragna, jak również wiceprzewodniczący konferencji Politis i sprawozdawca generalny min. Benesz.

SIEDMIOGODZINNA NARADA

Narada trwała z przerwą prawie 7 godzin. Jej uczestnicy zebrania odwołali szczegółowych informację o przebiegu zebrania. Wiadomo jednak, że dyskutowano nad odpowiedzią, jakiej należy udzielić na telegram v. Neuratha do Hendersona, w którym to telegramie niemiecki min. spraw zagr. usiłuje — jak wiadomo — obciążyć inne państwa odpowiedzialnością za fiasko konferencji, zarzucając im, że nie chcą wypełnić swoich zobowiązań rozbrojeniowych. Uczestnicy narad jednomyślnie uchwalili, że telegramu Neuratha nie można pozostawić bez odpowiedzi.

LOSZY KONFERENCJI

Bardziej skomplikowaną sprawą był problem dalszych losów konferencji rozbrojeniowej. Pod tym względem istnieje kilka możliwości. M. i. kontynuowanie konferencji bez udziału Niemiec aż do przyjęcia konwencji, bądź opracowania rezolucji, formułującej główne zasady tej konwencji, poczem konferencja mogłaby być odroczone aż do przyjęcia wspomnianych zasad przez Niemcy.

Mówi się też o odroczeniu konferencji bez określenia daty zwołania. Ta ostatnia koncepcja spotkała się podobno z życzliwym przyjęciem delegata brytyjskiego, a wyraźnie opowiedziały się za nią Włochy. Z otoczenia delegata amerykańskiego oświadczone, że St. Zjedn. nie występują z żadną inicjatywą.

ODPOWIEDŹ HENDERSONA

Paryż (PAT.) Według „Paris-Soir” w tekście odpowiedzi, która Henderson przesłał rządowi berlińskiemu, wiecie mocarstwa zaproszenia energicznie przeciwko zarzutowi, jakoby kraje silnie uzbrojone starały się zachować nietkniętymi swe siły zbrojne. Henderson stwierdził ma również, że państwa te mają stanowczy zamiar doprowadzić do porozumienia w ramach zasad przedstawionych przez Simona przy równoczesnym utrzymaniu niezbędnych gwarancji bezpieczeństwa.

Oredownik „paktu czterech”

Paryż. (Tel. wł.) Po sobotniej mowie Hitlera ogólnie podkreśla się propagandowy charakter tej mowy, obliczony wyłącznie na wywołanie efektu zagranicą. Prasa domaga się kategorycznego wystąpienia Francji, podkreślając, że tylko zdecydowane postępowanie może odnieść właściwy skutek.

Jedynie pisma lewicowe oraz radykalne częściowo poszły na lep frazesów Hitlera i usiłują wpłynąć na rząd, aby podjął rokowania bezpośrednio z Niemcami.

W „Excelsiorze” sen. de Jouvenel b.

ambasador w Rzymie, jeden z twórców „paktu czterech” wypowiada się za przeprowadzeniem dalszych rokowań w tej sprawie poza Ligą a w ramach paktu, którego paragraf trzeci w przewidywaniu ewentualności wystąpienia Rzeszy z Ligi i wycofania się z konferencji rozbrojeniowej daje podstawę do prowadzenia podobnych rokowań. Zdaniem de Jouvenela angielsko-francuski front, który tak skutecznie oparł się wszelkim innym zamiarom w Genewie będzie niewątpliwie potrafił zrobić swoje w tych rokowaniach.

Skazujący wyrok w procesie samborskim

Sambor (PAT.) Ogłoszony został werdykt sędziów przysięgłych. Na pierwsze pytanie odpowiedzieli: 11 — tak, a 1 — nie; na drugie pytanie: 10 — tak, a 2 — nie; na trzecie: 10 — tak, a 2 — nie; na czwarte: 9 — tak, a 3 — nie; na piąte: 10 — tak, a 2 — nie; na szóste: 9 — tak, a 3 — nie; na siódme: 11 — tak, a 1 — nie; na ósme: 4 — tak, a 8 — nie. (Pytania podawaliśmy już — red.)

Po odczytaniu werdyktu, prokura-

tor żąda ukarania oskarżonych w myśl odpowiednich artykułów k. k. Trybunał udął się na naradę i przewodniczący ogłosił wyrok, mocą którego oskarżony Łocuniak skazany został na 8 lat więzienia, Łabówka — na 9 lat więzienia, Ilkiw — na 8 lat więzienia i Petriw — na 4 lata więzienia. Wszyscy oskarżeni skazani zostali na dożywocie pozbawienie praw publicznych i obywatelskich na lat 5. Obrona zapowiedziała kasację.

Budżet przyszłoroczny będzie deficytowy

Niedobór wyniesie przeszło 47 milionów zł

Warszawa. (Tel. wł.) Min. skarbu Zawadzki udzielił jednemu z pism „sanacyjnych” wywiadu, w którym zaznaczył m. in., że „budżet przyszłoroczny będzie się kształtował mniej więcej na poziomie wykonania tegorocznego, nieco niższym po stronie wydatkowej. Preliminujemy w wydatkach

2.165.441.340 zł, w dochodach zaś 2.117.652.880 zł (w czem 175.000.000 pozostawia się z wpływów pożyczki). Powstający w ten sposób deficyt 47.788.460 zł jest, zdaniem ministra, bardzo mały w porównaniu z tegorocznym i przyszłorocznym i da się łatwo opanować.”

Za wiele było tych ustępstw!

Paryż. (PAT.) Dzisiejszy „Le Matin” przypomina, że Niemcy, które porzuciły Ligę pod pretekstem, że nie

mogą być traktowane jako naród zdeklasowany, do dnia podpisania traktatu wersalskiego uzyskały następujące

ustępstwa pod względem finansowym: Płatności, których termin upływał w dniu 27 kwietnia 1921, zostały zredukowane względnie złagodzone przez komisję reparacyjną po raz pierwszy planem Dawesa w dn 11 kwietnia 1924, po raz drugi przez plan Younga w dn 7 czerwca 1929, następnie z okazji umów w Hadze w dn. 21 stycznia 1930, wreszcie w Lozannie w dn. 9 lipca 1932, w wyniku moratorium, ogłoszonego przez Hoovera w dn. 20 czerwca 1931.

Zezwolono dalej Niemcom na dwa zasadnicze odstąpienia od klauzul wojсковych traktatu pokojowego: przede wszystkim przez podwyższenie efektywów „Schutzpolizei” a następnie przez przedterminową ewakuację Nadrenji, ukończoną w dn 30 czerwca 1930 roku Wreszcie odbyło się niedawno proklamowanie zasady równości praw. Ustępstwa te nie wymagają komentarzy.

Aresztowani adwokaci

Berlin. (PAT.) Aresztowanie 4 adwokatów zagranicznych wywołało silne poruszenie wśród obecnych na sali rozpraw korespondentów prasy światowej. Grupy dziennikarzy zebrały się w kuluarach Reichstagu omawiając żywo ten incydent. — Ogłoszono komunikat, zawiadamiający o cofnięciu zarządzenia wydającego z Rzeszy w stosunku do jednego aresztowanego, a mianowicie adwokata amerykańskiego Gallaghe. Nastąpiło to z uwagi na okoliczność, że Gallaghe wezwany został przez obrońcę Torglera dr. Sacka do przysłuchiwania się rozprawie.

Dwa trupy na imieninach

Warszawa (Tel. wł.) Wczoraj z okazji imienin swojej żony robotnik Rynczarski na Pełcowiznie urządził zabawę, w której brało udział 18 osób. Po kilku godzinach, gdy wszyscy byli dostatecznie podpić, z powodu jakiejś błaźnoki wynikła sprzeczka, która zamieniła się w krwawą bójkę.

Wynikiem bójki była śmierć gospodarza Rynczarskiego i jego kolegi Świątki. Dwaj inni zostali ciężko ranni. Całe mieszkanie zupełnie zdemolowane.

Kiedy wszystkich sprowadzono na policję, nie można było przeprowadzić przesłuchania gdyż całe towarzystwo było nietrzeźwe. (w)

Wygrał, ale zniszczył los

Warszawa (Tel. wł.) Znany artysta Jaracz miał osobliwą przygodę. Wracając do Warszawy, wyjął w przedziale kolejowym notatki, przeglądał je i niektóre wyrzucił. M. i. podarł i wyrzucił ćwiartkę losu 27 loterii. Było to już w 2 tygodnie po ostatnim ciągnięciu.

Kiedy przybył do Warszawy, zawiadomiono Jaracza, że na jego ćwiartkę wypadła większa wygrana. Dyrekcja loterii nie chce i nie może wypłacić wygranej bez okazania losu, a tego w tej chwili już Jaracz nie posiada.

Echa mordu w Krakowie

Warszawa (Tel. wł.) Maliszowa już od trzech dni poddana jest badaniom psychiatrycznym.

Prawdopodobnie dzisiaj odbędzie się wizja lokalna na miejscu zbrodni przy ul. Pańskiej, na którą zostaną także sprowadzeni sprawcy zbrodni. Bezpośrednio po wizji odbędzie się konfrontacja w szpitalu św. Łazarza, gdzie przebywa dotychczas ranna Süsskindowa. (w)

Sprawa komisarza L. N.

Genewa (Tel. wł.) Rada Ligi Narodów na sobotnim posiedzeniu miała zdecydować o wyborze nowego komisarza dla Wolnego Miasta Gdańska. Posiedzenie po 2 godzinach zostało przerwane, bowiem delegat Polski zgłosił swe zastrzeżenia co do wysuniętej kandydatury przedstawiciela Irlandji.

Obawy Goeringa

Paryż. (PAT.) „Le Jour” przynosi wiadomość, że premier pruski Goering tak dając obawia się zamachu na swoje życie, że ustawicznie zmienia mieszkanie Goering posiada dwie sypialnie, jedną w ministerstwie spraw wewnętrznych, drugą na Wilhelmstrasse. Nawet jego straż przyboczna nie wie nigdy z góry, w którym mieszkaniu premier pruski spędzi noc.

Rewolucja w Sjamie

London. (PAT.) Podróżni, przybywający z Bangkok, twierdzą, że marynarze sjamscy przyłączyli się do powstańców, którzy opanowali arsenał. Według wiadomości z innych źródeł, wojska rządowe posuwają się zwycięsko naprzód a sytuacja powstańców jest bardzo trudna.

Telegramy na rozkaz

Berlin. (PAT.) Prasa ogłasza telegramy i adresy hołdownicze nadsyłane przez różne organizacje i instytucje niemieckie. Adresy te wyrażają uznanie i solidarność z krokiem rządu Rzeszy w Genewie.

M. i. frakcja nar. socj. w Sejmie pruskim na sobotnim posiedzeniu uchwaliła również wysłanie tego rodzaju adresu.

W Hamburgu odbyło się w niedzielę pierwsze masowe zgromadzenie z udziałem 20.000 osób pod hasłem: za pokój, honor i równouprawnienie.

Przepowiednia pogody na wtorek: Pogoda nieustalona, w ciągu dnia naogół pochmurno i dżdżysto, chłodno, słabe zachodnie wiatry.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 6.12 — 6.10 zł, w Gdańsku na Warszawie 5.90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za .00 mk niem w dewizach 212.00 zł, gotówką 210.00 zł, za 100 guld. gd w dewizach 173.06 do 173.32 zł, gotówką 172.72 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIEŻNA

Poznań, 16. 10. 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była mocniejsza

Z pożyczek państwowych płacono w dalszym ciągu za 5% pożyczki 50%, za 4% pożyczki inwestycyjnej 102.— oraz za 3% pożyczki budowl. 38%; pozatem poszukiwano 4% premj. dol. po 48% — bez oddawców.

Z papierów lokacyjnych P Z K handlowano 4% dolarowe listy zast. po 38% w placeniu (przy kursie dolara 6.15), zaś 4% dolarowe listy zast. w zlocie obracano po 40% Poszukiwano i płacono również za 4% listy zast. konwert. 38.— oraz za 4% złotych listy zast. 34—34½%.

Z akcji bankowych poszukiwano Bank Polski po 80%

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papier procentowy:

(Kurs w procentach nominalu)
5% pożyczka konwersyjna 50% P.
4½% dolarowe listy zast. s. K. z r. 1933 a 6.15 38% P.
4½% dolarowe listy zast. s. K. z r. 1933 a 8.90 40% +
4% listy zastawne konw. ostempl. P. Z. K. 38% P.

(Kurs w złotych)
4½% złotowe listy zast. s. K. z roku 1933 34—34½ P.
4% premj. pożyczki inwestycyjnej 102.— P.
3% pożyczki budowl. serja I 38.50 P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcie)
Bank Polski I em 80.50 P.
Tendencja mocniejsza.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań 16. 10. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parętel Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1 żyto 727 g/l, 2. pszenica 756 g/l, 3. owies 500 g/l

Ceny transakcyjne
Żyto 105 tonn par. Poznań 14,75
Ceny orientacyjne

Żyto	14,50—14,75
Usposobienie spokojne	
Pszenica	19,25—19,75
Usposobienie spokojne	
Usposobienie słabe	15,75—16,75
Jęczmień 695—705 g/l	13,50—13,75
Jęczmień 675—685 g/l	13,00—13,25
Usposobienie słabe	
Owies	13,25—13,50
Usposobienie słabe	
Mąka żytnia 65% wł work.	21,25—21,50
Usposobienie spokojne	
Mąka pszenna 65% wł work.	31,50—33,50
Usposobienie spokojne	
Otręby żytnie	8,50—9,00
Otręby pszenne	8,50—9,00
Otręby pszenne (grube)	9,50—10,00
Rzepak zimowy	39,00—40,00
Gorczyca	37,00—39,00
Wyka latowa	14,0—15,00
Peluszka	13,00—14,00
Groch Viktoria	20,00—24,00
Groch Folgera	22,00—25,00
Ziemniaki jadalne	2,45—2,70
Ziemniaki fabr. za kilo %	13
Mak niebieski	60,00—65,00

Ogólne usposobienie spokojne.
Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 630 tonn pszenicy 10 tonn, otrab żytnich 105 tonn otrab pszenicznych 30 tonn, ziemniaków fabrycznych 450 tonn.

Regulamin wyborczy do rad miejskich

„Dziennik Ustaw” z dnia 14 października 1933 r. zawiera regulamin wyborczy do rad miejskich w województwach poznańskim i pomorskim. Regulamin wydany został przez min. spraw wewnętrznych. Dziś rozpoczynamy druk in extenso regulaminu, aby Czytelnicy nasi mogli dokładnie zaznajomić się z nowymi przepisami wyborczymi.

Na podstawie art. 41 (1) ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego („Dz. U. R. P.” Nr. 35, poz. 294) zarządzam co następuje:

Postanowienia ogólne

§ 1. (1) Przez powołane w niniejszym regulaminie bez bliższego określenia artykuły ustawy należy rozumieć odpowiednio artykuły ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294). Przez powołane bez bliższego określenia paragrafy należy rozumieć odnośne paragrafy niniejszego regulaminu.

(2) Wymienione w niniejszym regulaminie podwójne terminy poszczególnych czynności wyborczych należy rozumieć w ten sposób, iż liczba mniejsza określa termin dla miast do 10.000 mieszkańców, liczba zaś większa dla miast ponad 10.000 mieszkańców.

§ 2. (1) Wybory do rad miejskich odbywają się na podstawie powszechnego, równego, tajnego i bezpośredniego systemu głosowania oraz stosunkowego rozdziału mandatów.

(2) Prawo wybierania może być wykonane tylko osobiście.

§ 3. (1) Prawo wybierania do rady miejskiej ma każdy obywatel polski bez różnicy pici, który odpowiada warunkom, określonym w art. 3 ustawy.

(2) Wybrani do rady miejskiej może być każdy obywatel polski bez różnicy pici, który ukończył do dnia zarządzenia wyborów 30 lat, ma prawo wybierania (art. 3 ustawy) i władza językiem polskim w słowie i piśmie.

§ 4. (1) Miasto, liczące do 5.000 mieszkańców, może stanowić jeden okręg wyborczy, bądź też dzielić się na odpowiednią ilość okręgów.

(2) Obszar miast, liczących ponad 5.000 mieszkańców rządowa władza administracji ogólnej, określona w § 6 niniejszego regulaminu, podzieli na odpowiednią ilość okręgów wyborczych i ustali dla każdego okręgu w zależności od liczby jego mieszkańców ilość przypadających nań mandatów radnych.

(3) Na poszczególny okręg wyborczy nie może przypadać mniej, niż trzy mandaty.

(4) Okręg wyborczy może być podzielony w miarę potrzeby na obwody głosowania. W tym przypadku wyborca może wykonać prawo głosowania tylko w jednym obwodzie.

(5) Każdy okręg wyborczy oraz każdy obwód głosowania winien tworzyć jedną ciągłą całość terytorjalną.

(6) Okręgi wyborcze oznaczają się numerami rzymskimi, obwody zaś głosowania numerami arabskimi dla każdego okręgu oddzielnie.

§ 5. Liczbę radnych miejskich określa art. 34 ustawy, przyczem za podstawę określenia liczby mieszkańców miasta przyjmuje się ogłoszone przez Główny Urząd Statystyczny wyniki ostatniego powszechnego spisu ludności. Liczba zastępców radnych jest równa liczbie radnych. Przy ustalaniu liczby mieszkańców w poszczególnych okręgach wyborczych i obwodach przyjmuje się za podstawę prowadzoną przez gminę ewidencję ludności.

Zarządzenie wyborów

§ 6. (1) Wybory do rady miejskiej zarządza w miastach niewydziałonych z powiatowego związku samorządowego — starosta powiatowy, w miastach wydziałonych z powiatowego związku samorządowego — wojewoda, którym przysługują ogólne nadzór nad czynnościami wyborczymi. Z tego tytułu władze te korzystają analogicznie z uprawnień, określonych w art. 67 ustawy.

(2) W zarządzeniu wyborów należy podać dzień zarządzenia wyborów, dzień głosowania, ewentualny podział na okręgi wyborcze i obwody głosowania oraz ilość mandatów, przypadających na gminę, ilość mandatów w każdym okręgu wyborczym, jak również nazwiska przewodniczących, ich zastępców, dwóch członków i ich zastępców głównej i każdej okręgowej komisji wyborczej. Treść zarządzenia należy podać przełożonemu gminy i przewodniczącemu głównej komisji wyborczej.

(3) Przed zarządzeniem wyborów władza zarządzająca wybory dokonuje podziału obszaru na okręgi wyborcze i na obwody głosowania i ustala ilość mandatów w poszczególnych okręgach.

Komisje wyborcze

§ 7. (1) Dla przeprowadzenia wyborów ustanawia się główną komisję wyborczą i okręgowe komisje wyborcze. W razie podziału okręgów wyborczych na obwody głosowania należy utworzyć również obwodowe komisje wyborcze.

(2) Dla miasta, liczącego do 5.000 mieszkańców i stanowiącego jeden okręg wyborczy, tworzy się tylko główną komisję

wyborczą, a w razie podziału jego na obwody głosowania — również obwodowe komisje wyborcze. Czynnici okręgowych komisji wyborczych, przewidziane niniejszym regulaminem, spełnia wówczas główna komisja wyborcza.

§ 8. (1) Główna i okręgowe komisje wyborcze składają się z przewodniczącego, jego zastępcy, 4 członków i tyluż zastępców. Przewodniczącego, jego zastępcę oraz 2 członków i ich zastępców mianuje władza zarządzająca wyborami, pozostałych dwóch członków i ich zastępców powołuje zarząd miejski, komunikując o tem przewodniczącemu głównej komisji wyborczej.

(2) Obwodowe komisje wyborcze składają się z pięciu członków i tyluż zastępców (przewodniczącego, jego zastępcę, 4 członków i 4 ich zastępców), powołanych przez główną komisję wyborczą.

(3) Przewodniczący i członkowie komisji wyborczych i ich zastępcy winni posiadać prawo wybierania do rady miejskiej, do której zarządzono wybory.

§ 9. (1) Do powzięcia uchwał komisji wyborczych potrzebna jest obecność przewodniczącego (zastępcy) i co najmniej dwóch członków (zastępców). Uchwały zapadają zwykłą większością głosów obecnych. W razie równości głosów przyjęty zostaje wniosek, za którym głosował przewodniczący.

(2) Zastępca przewodniczącego i zastępcy innych członków komisji wyborczych biorą udział w głosowaniu na posiedzeniu komisji tylko w razie nieobecności osoby, którą zastępują, przyczem jednak zastępca przewodniczącego komisji wyborczej ma prawo brać udział we wszystkich posiedzeniach komisji.

Spisy wyborców

§ 10. (1) Spis wyborców winien zawierać wszystkich posiadających prawo wybierania do rady miejskiej. Spisy wyborców sporządza przełożony gminy na podstawie rejestru mieszkańców oraz na podstawie danych i materiałów, posiadanych przez gminę w związku z prowadzeniem rejestru mieszkańców. Obywateli honorowych gminy wpisuje się na początku spisu obwodu 1 okręgu I.

(2) W miastach, liczących do 5.000 mieszkańców i niepodzielonych ani na okręgi wyborcze, ani na obwody głosowania, sporządza się jeden spis wyborczy dla całego miasta. W miastach, podzielonych na okręgi wyborcze, lecz nie podzielonych na obwody głosowania sporządza się spisy wyborcze dla każdego okręgu oddzielnie. W miastach zaś podzielonych na obwody głosowania spisów okręgowych nie sporządza się, a sporządza się spisy wyborcze dla każdego obwodu głosowania oddzielnie. Okręgowe spisy wyborcze oznaczają się numerem obwodu, a w razie podziału miasta na okręgi i obwody, spisy obwodowe oznaczają się numerami okręgu i obwodu. Zarząd miejski drogą uchwały może wprowadzić prócz okręgowych lub obwodowych spisów wyborców ogólny spis wyborców, obejmujący wyborców z całego miasta.

(3) Spisy wyborców, prócz ogólnego, sporządzone są według ulic i Nr. Nr. domów, albo w porządku abecedowym nazwisk wyborców. Przyjęcie takiego lub innego układu spisów wyborców zależy od decyzji zarządu miejskiego stosownie do lokalnych warunków. Układ ogólnego spisu wyborców winien być abecedowy według nazwisk wyborców.

(4) Spis wyborców winien zawierać:

a) W układzie według ulic i Nr. domów: numer porządkowy, nazwę ulicy, nazwisko, imię, dzień, miesiąc i rok urodzenia, od kiedy mieszka w gminie, numer porządkowy spisu ogólnego, jeżeli taki spis istnieje oraz trzy rubryki wolne, z których dwie pierwsze służą dla zaznaczenia oddania głosu przy wyborach normalnych, ewentualnie uzupełniających — trzecia zaś obszerniejsza na inne zapiski, w której notuje się specjalny tytuł zapisu do spisu wyborców, jak np. „posiadacz nieruchomości”, „urzędnik państwowy” i t. p.

b) W układzie abecedowym według nazwisk wyborców: numer porządkowy, nazwisko, imię, dzień, miesiąc i rok urodzenia, adres mieszkania (ulica, Nr. domu), od kiedy mieszka w gminie, numer porządkowy spisu ogólnego, jeżeli taki spis istnieje oraz trzy rubryki wolne, z których dwie pierwsze służą dla zaznaczenia oddania głosu przy wyborach normalnych ewentualnie uzupełniających, trzecia zaś obszerniejsza na inne zapiski, w której notuje się specjalny tytuł zapisu do spisu wyborców, jak np. „posiadacz nieruchomości”, „urzędnik państwowy” itp.

c) Ogólny spis wyborców winien zawierać: numer porządkowy, nazwisko, imię, dzień, miesiąc i rok urodzenia, adres mieszkania (ulica, Nr. domu), numer okręgu, numer obwodu i numer porządkowy spisu obwodowego.

§ 11. (1) Przełożony gminy doręcza:

a) przewodniczącemu głównej komisji wyborczej jeden egzemplarz ogólnego spisu wyborców, jeżeli taki spis został wprowadzony oraz po jednym egzemplarzu każdego okręgowego lub obwodowego spisu wyborców (jeden cały komplet);

b) każdemu przewodniczącemu okręgowej komisji wyborczej — po dwa egzemplarze spisu okręgowego danego okręgu, o ile zaś miasto jest podzielone na obwody głosowania — po jednym egzemplarzu spisów obwodowych wszystkich obwodów danego okręgu;

c) każdemu przewodniczącemu obwodowej komisji wyborczej — po dwa egzemplarze spisu wyborców danego obwodu.

(2) Przełożony gminy doręcza spisy wyborców przewodniczącym komisji wyborczych (ust. 1) w terminach następujących:

a) w miastach, liczących do 10.000 mieszkańców, najpóźniej dnia 14-go od dnia zarządzenia wyborów;

b) w miastach, liczących ponad 10.000 mieszkańców, najpóźniej dnia 24-go od dnia zarządzenia wyborów.

§ 12. (1) 15 albo 25 dnia (§ 11 ust. 2) od dnia zarządzenia wyborów główna komisja wyborcza ogłosi plakatami:

a) podział miasta na okręgi wyborcze i obwody głosowania;

b) skład głównej, okręgowych i obwodowych komisji wyborczych;

c) lokale i godziny urzędowania tych komisji;

d) termin i miejsce wyłożenia spisu wyborców i wnoszenia reklamacji (§ 13);

e) liczbę radnych, jaka ma być wybrana w każdym poszczególnym okręgu wyborczym;

f) termin zgłaszania list kandydatów (§ 15);

g) liczbę wyborców, uprawnionych do zgłoszenia list kandydatów dla każdego okręgu wyborczego (§ 17).

(2) W ogłoszeniu należy zaznaczyć, iż po upływie przepisanych terminów, reklamacje nie będą przyjmowane, zaś do głosowania będą uprawnione tylko osoby wpisane na ustalonym ostatecznie spisie wyborców (§ 14).

§ 13. (1) Spisy wyborców mają być wyłożone do przejrzania w lokalach okręgowych komisji wyborczych dnia 16 albo 26 od dnia zarządzenia wyborów przez dni siedem, najmniej przez pięć godzin dziennie. W tym czasie każdemu mieszkańcowi gminy wolno przeglądać spisy wyborców i czynić odpisy. Siedmiodniowy okres czasu wyłożenia spisów nie może mieć przerw.

(2) W czasie wyłożenia spisów każdy mieszkaniec miasta ma prawo wnieść do okręgowej komisji wyborczej poparte odpowiednimi dowodami reklamacje z powodu pominięcia jego samego lub kogośkolwiek innego w spisie wyborców, oraz przeciwko wpisaniu osoby nieuprawnionej do głosowania. Reklamacje należy zgłaszać pisemnie lub ustnie do protokołu. W czasie wyłożenia spisów wyborców winni być obecni co najmniej dwaj członkowie (zastępcy) komisji wyborczej.

§ 14. (1) Reklamacje z powodu pominięcia komisja okręgowa zatwiera o ile możliwości bezwzględnie, nie później jednak niż w ciągu 3-ch dni po dniu wniesienia reklamacji, a najpóźniej dnia 26 albo 36 od dnia zarządzenia wyborów i o decyzji zawiadamia reklamującego.

(2) W razie wniesienia reklamacji przeciwko wpisaniu komisja winna najpóźniej następnego dnia po wniesieniu reklamacji zawiadomić o tem osobę, której umieszczenie na liście wyborców zostało zakwestjonowane, z pouczeniem, iż przysługują jej prawo wniesienia swej obrony do komisji na piśmie lub ustnie w ciągu następnego dnia po dniu ustnego lub pisemnego zawiadomienia. Przy doręczeniu pisemnych zawiadomień obowiązują postanowienia rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341). Reklamacje przeciw wpisaniu rozstrzyga okręgowa komisja w ciągu 2-ch dni od chwili upływu terminu obrony, co winno nastąpić najpóźniej dnia 26 albo 36 od dnia zarządzenia wyborów i bezwzględnie zawiadamia o decyzji osoby interesowane.

(3) Od powyższych decyzji nie przysługują odwołania.

(4) Po rozstrzygnięciu reklamacji okręgowa komisja wyborcza wpisuje dodatkowo wyborców, których prawo wyborcze uznano w postępowaniu reklamacyjnym, w egzemplarzach okręgowych lub obwodowych spisów wyborców i zamyka spisy, zaopatrując je odpowiednią klauzulą oraz podpisami członków.

(5) W miastach, gdzie wprowadzono ogólne spisy wyborców, o wszelkich zmianach, dokonanych w drodze reklamacji w spisach wyborców, okręgowe komisje wyborcze zawiadamiają główną komisję wyborczą, która sprawdza, czy jedna i ta sama osoba nie figuruje w spisach wyborców w paru okręgach lub obwodach, w wypadku stwierdzenia, iż ta sama osoba wpisana jest do paru spisów wyborców, głów-

na komisja wyborcza zarządza odnotowanie w tych spisach, w którym okręgu lub obwodzie przysługuje tej osobie prawo oddania głosu.

(d. c. n.)

Zakład Garczyńskich

W pierwszych dniach października r. b. Zakład Garczyńskich został przeniesiony do nowej siedziby, zbudowanej na rozległej parceli przy ulicy Starościńskiej i Spornej. Urządzony nowocześnie i wytwornie, a położony w bardzo pięknej części miasta, z widokiem na ogromną kępę zieleni na Cytladeli, zakład ten będzie niewątpliwie ozdobą miasta.

Przy tej sposobności warto przypomnieć czytelnikom „Kurjera” ciekawe i niezwykle losy tej fundacji. Zawiązała ją miasto hr. Tadeuszowi z Rautenbergu Garczyńskiemu, urodzonemu w r. 1791 a zmarłemu w r. 1863. Pan na Garczyńcu i Zbąszyniu, szambelan, a od r. 1839 hrabia pruski, sprzedał w połowie XIX w. dobrą zbąszyńskie hr. Lippe, ożenił się z Niemką, Adelaidą von Stulterheim, i sam zniemczał zupełnie.

Od r. 1845 zaczął zabiegać o założenie akademii rycerskiej dla W. Ks. Poznańskiego, przeznaczając na ten cel cały swój znaczny majątek, z krzywdą dla rodzeństwa i rodziny swojej, z którą był zupełnie zerwał. W pomienionej akademii rycerskiej miało być kształcić 30 młodzieńców od 12 do 17 roku życia.

W myśl testamentu, spisane go we Frankfurcie n. M. na rok przed śmiercią, pozostałym po nim majątkiem miał dysponować nadburmistrz miasta Poznania. A ponieważ rząd pruski na otwarcie akademii rycerskiej nie zezwolił, przeto w myśl testamentu obrońco majątek, który w r. 1888 wynosił około miliona marek, na założenie „Domu przytulku hr. Tadeusza Garczyńskiego”.

Statut fundacyjny uchwalono w r. 1876. Kuratorjum fundacji składało się z naczelnego prezesa, nadburmistrza m. Poznania, marszałka sejmiku prowincjonalnego, prezydenta policji poznańskiej i jednego z właścicieli dóbr rycerskich.

Pierwotną siedzibą zakładu był klasztor i szkoła, zbudowane przez Sercaniki na Górnej Wildzie. Marceli Motty w swych „Przechadzkiach” pisze, że plany zakładu Sercanek robiono we Francji, skąd też płynęły setki tysięcy franków na zbudowanie gmachów. Zaledwie budowa ogromnym kosztem została ukończona, rząd pruski w okresie „kulturkampfu” wydalili Sercaniki, które wskutek tego posiadłość swoją musiały sprzedać z wielką stratą. Nabywcą był właściciel zakładu Garczyńskich.

W myśl statutu fundacyjnego zakład przyjmuje osoby „z wyższych stanów”, chrześcijan bez różnicy wyznania, pici i narodowości, zamieszkałych co najmniej od lat 10 w Poznaniu, w razie zubożenia lub niemożności zarobkowania, po ukończeniu 40 roku życia. — Pierwszeństwo mają krewni fundatora, oni też w pierwszym rzędzie mogą liczyć na bezpłatne przyjęcie do zakładu. Oprócz miejsc bezpłatnych zakład rozporządza miejscami, na które można się wkuścić, placąc t. zw. wpisowe, którego wysokość zależy od wieku kandydata czy kandydatki, oraz od klasy pomieszczenia, o które zabiega. Statut fundacyjny przewidywał 3 klasy: w I klasie 2 pokoje, w II jeden większy, a w III jeden mniejszy pokój, z wolnym opałem, światłem, lekarstwami i lekarzem. Nadto są sale wspólne i ogród. Zupełnie zubożonym zapewnia zakład pogrzeb „odpowiednio do ich stanu”, a za życia udziela im, w razie gwałtownej potrzeby, wsparcia pieniężnego.

Po wojnie posiadłość zakładu na Górnej Wildzie przeszła na własność Uniwersytetu Poznańskiego. Po przejściu do własności Uniwersytetu na ulicy Wrocławskiej przeniesiła się on obecnie, jak wspomniano na początku, na ulicę Starościńską.

DR. A. WOJTKOWSKI.

Krzyż zasługi dla Solskiego

Warszawa (Tel. wł.) P. Prezydent Rządowej nadał złoty Krzyż Zasługi p. Ludwikowi Solskiemu, artyście dramatycznemu, za zasługi na polu pracy scenicznej i reżyserskiej.

Ognisko Żeńskie Związku Młodych Narodowców w Poznaniu

zawiadamia, że w **środe, dnia 18 b. m.** odbędzie się na salce Stronictwa Narodowego, św. Marcin 65, o godzinie 8 wieczorem

Zebranie Informacyjne

na które wszystkie kandydatki zaprasza

Kierownictwo Ogniska.

DZIAŁ GOSPODARCZY

X Dzień Katolicki

Wobec rokowań handlowych polsko-niemieckich

Chcąc zobrazować spadek wymiany towarowej polsko-niemieckiej, lepiej jest posługiwać się statystyką niemiecką, niż polską, a to dla następującej przyczyny:

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, przywóz z Niemiec do Polski wyniósł w r. 1932 zł 173 milj., wywóz zaś z Polski do Niemiec 176 milj. złotych, a zatem zamknął się rzekomo dodatkiem dla nas saldem 3 milj. złotych. Tak jednak rzeczy się nie miały. Mianowicie statystyka niemiecka za r. 1932 wykazała, iż bilans wymiany towarowej między Rzeszą i Rzeczpospolitą zakończył się dodatkiem dla Niemiec saldem w wysokości 11,6 milj. marek. Różnica między statystyką warszawską i berlińską tłumaczy się odmiennością metod statystycznych. Mianowicie dane Gł. U. Stat. w Warszawie zaliczają do handlu z Niemcami towar idący tranzytem przez Rzeszę wzgl. reeksportowany. Konkretniejszą zatem jest statystyka niemiecka, która — powtarzamy — wykazuje saldo za r. 1932 wybitnie dla nas ujemne.

Fakt ten (ujemne saldo bilansu polsko-niemieckiego) świadczy, że niemieckie zarządzenia handlowo-polityczne o cechach wybitnie bojowych, posiadają o wiele wyższą skuteczność, aniżeli polska reglamentacja przywozu. Zmniejszenie się pojemności rynku niemieckiego dla zbytu naszej produkcji, zwłaszcza rolniczej, jest następstwem posuniętej do ostatecznych granic ochrony niemieckiego rolnictwa. W kierunku zwięzienia eksportu polskiego do Niemiec działa również b. skutecznie reglamentacja dewiz, obowiązująca w Rzeszy.

Wszystkim, a tak licznym zarządzeniom handlowo-politycznym rządu berlińskiego zawdzięczamy, iż w roku ubiegłym objętość wymiany towarowej polsko-niemieckiej zwięzła się o połowę (w porównaniu z r. 1931) i spadła do poziomu zgola już śmiesznego. Przytem musimy sobie uświadomić i pamiętać nam trzeba, że w handlu z Niemcami jesteśmy bici nie tylko przepisami reglamentacyjnymi i celnymi, lecz również i ograniczeniami kredy-

towemi i dewizowemi. Jednym słowem: jesteśmy stratni!

Nadszedł wreszcie czas porachunku sąsiedzkiego Dnia 11 b. m. weszła w życie nowa polska taryfa celna, k órej stawki zawarte są w dwóch kolumnach: I-sza kolumna (przeznaczona dla przywozu z państw, z którymi nie jesteśmy związani umowami handlowymi), jest o 25 proc. wyższa co do poziomu wysokości stawek od II-giej kolumny (przeznaczonej dla państw „traktatowych”). Rzecz oczywista, że Niemcom, jako państwu „nietraktatowemu”, bardzo zależy na uniknięciu zastosowania do przywozu niemieckiego stawek II-giej kolumny naszej taryfy. Z tego też względu wystąpiła Rzesza oficjalnie przez swego posła w Warszawie z propozycją uregulowania stosunków wymiennych polsko-niemieckich.

Jak wiadomo, rokowania z Niemcami podjęto w Warszawie w dniu 11 b. m. Wyrażamy nadzieję, że tym razem negocjatorzy polscy wykazą więcej znajomości psychologii niemieckiej, niż dawniej, oraz że potrafią zabezpieczyć ochronę interesów polskiego eksportu.

Dowodów nawet za daleko posuniętej dobrej woli daliśmy aż nadto, czego najlepszym przykładem traktat handlowy polsko-niemiecki podpisany w Warszawie w dniu 1 marca 1930 r. ratyfikowany ze strony polskiej — naszym zdaniem wbrew interesom polskim, — lecz nieratyfikowany ze strony niemieckiej. Naodwrot, nasi kontrahenci dali liczne dowody nonszalancji, z jaką odnosiła się do traktatów, przez się podpisanych. Jakże to często Niemcy bezpośrednio po podpisaniu umowy z nami, zmieniali zasadniczo przesłanki teje umowy, podwyższali cła itd.

O tem doskonale pamiętamy. I będziemy chyba mniej naiwni, niż dawniej. Przyjdzie nam to tem łatwiej, że w ostatnich latach poczyniliśmy znaczne postępy w torowaniu sobie dróg ku nowym rynkom zbytu, dzięki czemu na Niemcach specjalnie nam nie zależy.

KRONIKA GOSPODARCZA

WYKAZ TOWARÓW, KTÓRYCH Z ZAGRANICY PRZYWOZIC NIE WOLNO

Dnia 11 bm. weszło w życie rozporządzenie rady ministrów w sprawie zakazów przywozu do obszaru celnego R. P. szeregu towarów, m. in. i owoców południowych, mak, kasz, ryb, kawioru, konserw mięsnych, kakao, czekolady, win winogronowych niemusujących, win musujących, kwasu azotowego, chlorku amonu, kwasu octowego, perfum, mydeł toaletowych, azotanu sodu, soletry chlijskiej, azotanu potasowego, futer wszelkiego rodzaju, jak soboli, tchórzy, skunksów itd., tkanin jedwabnych, obuwia skórzanego, koronek rękawiczek, pończoch, bielizny, kapeluszy, guzików, biżuterii prawdziwej, wyrobów ze srebra i złota oprócz folii. Jednocześnie przywóz do obszaru celnego szeregu towarów, wyszczególnionych poniżej, jest zabroniony do dnia 30 kwietnia 1934 r. włącznie. Spis tych towarów obejmuje zboża, nasiona, trawy i rośliny pastewne, krochmal, sól, buraki cukrowe, cebulę, pomidory, chmiel, goździki, ryby, marmury, węgiel drzewny, oliwę, masło kakaowe, przetwory odżywcze, śledzie, sproty, ryby wędzone, piwo, portier, spirytus surowy, likiery, koniak i wszelkie wódki, związki ołowiu, związki nieorganiczne cyny, alkohole: amylowy i butylowy acetylo-salicylowy i inne kwasy, przyrządzone farby drukarskie i litograficzne, preparaty chemiczne, skóry surowe suche, mokro solene, sucho solone, skóry twarde na podszewy i pasy, obuwie juchtowe, obuwie chromowe, tka-

niny i odpadki wełniane, obuwie półwełniane, przedzę bawelnianą surową, tkaniny bawelniane surowe i bielone, nici bawelniane bielone, tkaniny jutowe, ze lnu i konopki, artykuły sanitarne gumowe, tekturę, papier, karton itd., wyroby z cementu i betonu, żelazo, stal, miedź, aluminium, silniki spalinowe tłokowe, silniki samochodowe, liczniki energii elektrycznej, żarówki elektryczne, aparaty i przyrządy telefoniczne i maszyny do pisania.

Ponadto zabroniony został przywóz do obszaru celnego R. P. towarów, pochodzących lub przychodzących z Rzeszy Niemieckiej jak owoce południowe, ryż, chmiel, kawa, herbata, ryby, śledzie, gliceryna, kwas solny, siarczan sodu, mydła, futra wszelkiego rodzaju jak karakuły, fokki itd., rękawiczki, tkaniny z jedwabiu sztucznego, wełny, bawelny i lnu itd., rękawiczki, pończochy, wyroby ze szkła, drut żelazny, wyroby z metali i porcelany, stopy operacyjne, maszyny do szycia, fortepiany, pianina, instrumenty wszelkiego rodzaju, ołówki itd. Rozporządzenie to nie dotyczy towarów objętych konwencją niemiecko - polską, dotyczącą Górnego Śląska, objętych umowami o małym ruchu granicznym i objętych zwolnieniami od cła na mocy rozporządzenia ministra skarbu, wreszcie objętych przepisami o obrocie warunkowym, uszlachetniającym i reparacyjnym.

Z KRAJU

(k) **Rozjemstwo przymusowe.** Min. opieki społecznej opracowało już w poprzednich latach projekty ustaw, względnie rozporządzeń Prezydenta R. P., na mocy których miałyby być uregulowane dziedziny zawierania zbiorowych umów, dotyczących warunków pracy i płacy i miałyby być wprowadzone przymusowe rozjemstwo w powstających zatargach pracy. Chodziło zatem o rozszerzenie ważności przepisów istniejących już obecnie w zachodniej Polsce i rozciągnięcie takich przepisów na inne tereny Polski, gdzie rozjemstwo dotychczas formalnie nie obowiązuje, faktycznie jest jednak praktykowane, czy to za pośrednictwem inspektorów pracy, czy też w poważniejszych zatargach wskutek orzeczenia arbitrow z ramienia ministerstwa opieki społecznej. Projekty te doznawszy dużo zastrzeżeń ze strony zainteresowanych kół przemysłowych, a ponadto na wet i robotniczych, zostały narazie odłożo-

W uroczystość Chrystusa Króla, przypadającą w tym roku na niedzielę, dnia 29 października, odbędzie się zwyczajem lat ubiegłych w obu moich archidiecezjach „Dzień Katolicki”, jako święto Akcji Katolickiej.

Myślą przewodnią tegorocznego Dnia Katolickiego jest hasło: „Rocznica zwycięstwa wiedeńskiego, jako wezwanie do walki z nowoczesnym pogaństwem”.

Chrystus Pan przewycięzył ducha pogaństwa starożytnego 1900 lat temu na Golgocie Kościół w swym pochodzie dziejowym dopełnia dzieła Chrystusowego w trudzie pokonywania „bram piekielnych” i przenikania całego życia ludzkości duchem ewangelicznym.

Dziś, w pamiętną rocznicę zwycięskiej potrzeby wiedeńskiej, widzimy, jak wokół wznosi się fala nowego pogaństwa Zalewa dusze rozkłada rodziny, rozsada państwa, zabija narody.

Do nowej odsieczy zagrożonej cywilizacji chrześcijańskiej trzeba nam się gotować — X Dzień Katolicki niechże będzie wezwaniem wszystkich wiernych katolików do zaciągu na ważną rozprawę z tem nowoczesnym pogaństwem, któremu na imię: bezbożność, wolnomyślnictwo, sekciarstwo, komunizm laicyzm.

Niechaj wszędzie po parafjach staną do przeglądu wszystkie aktywne

INSTRUKCJE NA „DZIEŃ KATOLICKI”

1. Święto Chrystusa Króla jest według statutu Akcji Katolickiej świętem ruchu katolickiego oraz dniem zbiorowej propagandy i manifestacji tych organizacji, które tworzą Akcję Katolicką. Wszystkie parafie urządy przeto Dzień Katolicki, i wezmą w nim jak najliczniejszy udział.

2. Po parafjach przeprowadzi organizację Dnia Katolickiego — z inicjatywy Wielebnych Księżów Proboszczów — Zarząd Parafjalnej Akcji Katolickiej. Gdzie tego zarządu dotychczas niema utworzy zarządca parafji osobny Komitet Dnia Katolickiego.

3. Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej i przyłączone doń związki katolickie stanowią Generalny Komitet Dnia Katolickiego. Zadaniem Generalnego Komitetu jest jednolite organizowanie Dnia Katolickiego w obu archidiecezjach.

4. Starania Generalnego Komitetu i Parafjalnych Zarządów Akcji Katolickiej powinny być skierowane ku następującym celom:

- aby, w myśl hasła Dnia Katolickiego zwrócono baczną uwagę na konieczność walki z przejawami nowoczesnego pogaństwa, zagrażając duszom i zdrowiu moralnemu społeczeństwa.
- aby Dzień Katolicki stał się umiejętną propagandą na rzecz Akcji Katolickiej i organizacji do niej należących.

Chore kobiety osiągnęły przez użycie naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa** lekkie wypróżnienie, przyczem połączone to jest nieraz z nadzwyczajnym dobroczynnym działaniem na chore organy. Zalecane przez lekarzy. Tg 413.

Niespodzianie natomiast dla zainteresowanych uchwalila ostatnio rada ministrów projekt rozporządzenia Prez. Rzpl. o nadzwyczajnych komisjach rozjemczych w przemyśle i handlu, mający na celu ustalenie prawnej podstawy dla przymusowego rozjemstwa zatargów poważnych, zagrażających ogólnemu państwowemu interesowi. Projektodawcy wychodzą z założenia, że właśnie likwidowanie większych zatargów o szerszym dla życia społecznego znaczeniu nasuwały poważniejsze trudności, ponieważ strony nie były zobowiązane przyjąć ofiarowanego przez czynniki państwowe rozjemstwa i zatargi niejednokrotnie przeciągały się. Powołanie do życia takich komisji ma być zarazem wstępnym etapem dla wprowadzenia na całym terenie Polski aparatu rozjemczego, przystosowanego do regionalnych potrzeb. (l)

(k) **Stal szlachetną produkujemy już w kraju.** W dziedzinie wytwórczości stali w kraju zostały poczynione w ostatnich czasach znaczne postępy. Umożliwiły one w szczególności uruchomienie krajowej produkcji narzędzi, która nie mogła się do niedawna rozwijać z powodu braku szlachetnych stali krajowej produkcji i była uzależniona całkowicie od przywozu z zagranicy. Jednakże prace laboratoryjne nad wypracowaniem wysokogatunkowych stali szlachetnych, prowadzone przez niektóre huty krajowe, dały konkretne rezultaty, umożliwiając pokrywanie znacznej części zapotrzebowania oraz usunięcie przywozu zagranicznego.

(k) **W sprawie rozporządzenia o uregulowaniu cen.** Jak swego czasu donieśliśmy, opracowało min. spraw wewn. projekt rozporządzenia o zwalczaniu gospodarzo nieuzasadnionych cen na przedmioty powszechnego użytku, rozszerzając przytem zakres przedmiotowy, podlegających ingerencji państwowej w stosunku do dotychczas obowiązujących postanowień, swoją drogą mało w życiu wykonywanych. Zainteresowane centralne organizacje gospodar-

siły katolickiego społeczeństwa! Niech stawiają się do generalnego apelu nasze organizacje, by publiczną manifestacją i ofiarą wyznaczyć, że Bóg jest Panem i celem naszym!

Z zadowoleniem stwierdzam, że Duchowieństwo moje, złączone z wiernymi jednością, dało już w ubiegłych latach dowody wielkiej ofiarności, sprawności w pracy i zrozumienia, że w dobie obecnej wszelkie wysiłki hierarchii oraz katolicki czyn wiernych powinny być skierowane ku obronie i szerzeniu Królestwa Chrystusowego. Daje mi to rękojmię, że w bieżącym roku „Dzień Katolicki” wypadnie godnie i mocno zaważy w walce z przejawami nowoczesnego pogaństwa.

W tej myśli wzywam czcigodne Duchowieństwo obu Archidiecezji, aby z Zarządami Parafjalnej Akcji Katolickiej i tworzącymi ją organizacjami przystąpiło do urządzania Dnia Katolickiego we wszystkich parafjach.

Przygotowanie i przeprowadzenie obchodu Dnia Katolickiego poruczyłem Archidiecezjalnemu Instytutowi Akcji Katolickiej i związkom diecezjalnym, należącym do Akcji Katolickiej. Organem wykonawczym ich jest Generalny Komitet Dnia Katolickiego.

Poznań, dnia 26 września 1933 r.

(—) † August Kard. Hlond.

5. Powyższe cele będą się starały osiągnąć Zarządy Parafjalnej Akcji Katolickiej lub też utworzone Komitety Dnia Katolickiego przez nabożeństwa komunijne św. generalna, rekolekcje adoracje zbiorowe dla członków stowarzyszeń katolickich a dalej przez pochody, akademie, wieczornice, wykłady, i t. p.

6. Kazania w ten dzień wygłaszać będzie Wielebne Duchowieństwo na temat hasła X Dnia Katolickiego. Cenne materiały i wskazówki zawiera w tym względzie ostatni, bogaty zeszyt „Ruchu Katolickiego”.

7. Kolektę kościelną, zebraną w Dzień Katolicki na wszystkich mszach św. przeznaczam wraz z kwestą uliczną na utrzymanie i rozbudowę Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej i związków diecezjalnych należących do Akcji Katolickiej. Zebrane fundusze należy przekazać na konto Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej bez potrąceń poza pokryciem rzeczywistych wydatków oznaczając na blankiecie ile zebrano w kościele a ile poza kościołem. Wykaz sum nadesłanych poda Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej w swych „Doniesieniach”.

8. Materiał propagandowy i wieczornicowy rozesła Generalny Komitet Dnia Katolickiego.

cze wypowiedziały się zdecydowanie negatywnie w odniesieniu do tego projektu. Jak się dowiadujemy, nie zamierza min. spraw wewn. wycofać swego projektu według poufnych informacji ze źródeł urzędowych nastąpić ma jednak rezygnacja z regulacji cen niektórych przedmiotów powszechnego użytku, a stosowanie rozporządzenia przewidywane jest tylko we wypadkach wyjątkowych, na zarządzenie rady ministrów np. w razie klęsk elementarnych, strajków itp. (l)

Z ZAGRANICY

(z) **Robotnicy finlandzcy ogłosili bojkot towarów niemieckich.** Centralny związek zawodowy robotników Finlandji ogłosił bojkot towarów niemieckich. W odezwie, wydanej w związku z tą uchwałą, stwierdzono, że decyzja ta ma swe źródło w uchwałach bojkotowej, podjętej w swoim czasie przez socjaldemokratyczną międzynarodową zawodową w Brukseli. Z uwagi na poważne znaczenie, jakie socjaldemokratyczna organizacja zawodowa odgrywa w życiu społecznym Finlandji, posunięcie to wywarło duże wrażenie.

(z) **Cztery punkty Chamberlain'a, które mogą poprawić sytuację międzynarodową.** Na dorocznym bankiecie, wydanym przez burmistrza Londynu, wygłosił kanclerz skarbu Chamberlain dłuższe przemówienie, w którym scharakteryzował w sposób optymistyczny sytuację gospodarczą W. Brytanji. Sytuacja ta wykazuje ostatnio wydatną poprawę, o czem świadczy stały wzrost liczby zatrudnionych w przemyśle i handlu. Nawet w okresie sierpnia i września, kiedy zazwyczaj następuje spadek zatrudnienia, wystąpiło obecnie zjawisko dalszej poprawy sytuacji na rynku pracy. Chamberlain wymienił następnie cztery czynniki, które jego zdaniem doprowadzić mogą do poprawy sytuacji międzynarodowej. Są to: obniżenie murów celnych, zwiększenie wskaźnika cen, odbudowa i stabilizacja walut w płaszczyźnie międzynarodowej oraz podjęcie międzynarodowej działalności kredytowej.

COŚLO ZWIĄZKU TOW. KUP. WSKAZUJE DROGĘ DO KUPCA POLSKIEGO!

LICZBA ZWIERZĄT GOSPODARSKICH W POLSCE ZMNIJSZA SIĘ

Na podstawie tymczasowych obliczeń danych rejestracji zwierząt gospodarskich z dnia 30 czerwca 1933 roku, przeprowadzonej przez zarządy gmin wiejskich i miejskich, wynika, że pogłowie zwierząt gospodarskich uległo następującym zmianom w porównaniu do 1932 roku:

	1933 r.	1932 r.	Zmiany w por. z 1932 r.
Konie	3 771	3 940	- 4.3%
Bydło rogate	8 982	9 461	- 5.1%
Trzoda chlewna	5 748	5 844	- 1.5%
Owce	2 556	2 488	+ 2.7%
Kozy	278	248	+ 12.1%

— Najważniejsza stocznia belgijska „John Cockerill” S. A. w Antwerpii ukończyła budowę motorowca „Prince Bau-douin” który prawdopodobnie pobije wszystkie rekordy szybkości, ustanowione dla tego rodzaju statków.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Poniedziałek, 16 października 1933

Słońce: wschód 6.19; — zachód 16.57; —
długość dnia 10 godz. 38 min
Księżyc: wschód 2.38; — zachód 15.42; —
przed nowim.

Stan pogody według sprostżeń Instytutu Meteorologicznego Uniwers. Pozn.:
Poniedziałek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska plus 3 st. C., pogodnie, wiatr południowo-wschodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 754 mm — W ub dobie temperatura najwyższa plus 14 st. C., najniższa plus 3 st. C.

Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego:
Wczoraj 0.32 m; dziś 0.32 m.

Kal. rzk.: Wincenty, Martynian i Saturnian; jutro Wiktor, Małgorzata Florentyna.

Kal. słow.: Radzisław; jutro Zytisława.

Z POZNANIA

— **Jako podejrzaną o włóczęgostwo** aresztowano Władysławę Dziubę bez stałego mieszkania, poszukiwaną przez sąd grodzki w Poznaniu. — Na jednej z ulic przytrzymał Henryka Turkiewicza (ul. Pólna 16), który niósł worek z rozmaitemi narzędziami. Po sprowadzeniu na komisariat zbadano zawartość podejrzanego pakunku i okazało się, że Turkiewicz miał tam primus, dwa akumulatory, 33 narzędzia dentystyczne i 10 lusterek dentystycznych. Przedmioty te pochodzą prawdopodobnie z kradzieży. (kl.)

— **Kronika policyjna z soboty i niedzieli** notuje ogółem 30 doniesień o kradzieżach i włamaniach. M. in. podczas nieobecności domowników włamano się do mieszkania p. Marjana Fisku przy ul. Matejki 58. Włamywacz wszedł otwartym oknem do mieszkania i zabrał płaszcz zimowy, ubranie czarne i brązowe, walizkę z bielizną, tekę skórzaną, kapelusz i srebrny budzik, wartości 650 zł. — Przy ulicy Woźnej 13 w nocy na niedziele nieznanymi narazie złoczyńcy włamali się do składu p. Walentyny Wojciechowskiej, mieszkającej w Bedzinie. Złodzieje zabrali towary nieustalonej narazie wartości. O kradzieży tej doniósł policji p. Stanisław Repeta. Kupiec, zamieszkały przy ul. Woźnej 13 Z mieszkania p. Wincentego Olszewskiego przy ul. Matejki 36 skradziono większą ilość bielizny wartości 679 zł. Jako podejrzanego o tę kradzież ujęto 25-letniego szewca Wincentego Ulbrycha, mieszkającego przy Dolnej Wildzie 18. — Rolnik Franciszek Budzyński z Wierzyce zgłosił policji o kradzieży 500 zł przez niejaką Helenę Baraniak, mieszkającą przy ul. Wodnej 25. (kl.)

— **Znalezienie noworodka.** Na cmentarzu farnym przy ul. Bukowskiej znaleziono zwłoki noworodka, które oddawiono do zakładu medycyny sądowej. (kl.)

— **Otrnił się sublimatem.** Samobójstwo przez otrucie sublimatem popełnił Marian Zimny, który ostatnio mieszkał w hotelu „Polonia” przy ul. Grunwaldzkiej nr. 18. Desperat targnął się na życie z niewyjaśnionych przyczyn w dniu 20 września br. Odstawiony do szpitala miejskiego, zmarł w dniu 14 bm. (kl.)

— **Czyje pieniądze?** W komisariacie V znajduje się 7.49 zł znalezionych w dn. 13 bm. na Rynku Śródeckim. (kl.)

— **Kamień rzucono do mieszkania.** P. Aniela Jaskólska, mieszkająca przy ul. Wyspiańskiego 35, doniosła policji, że w nocy na niedzielę rzucono kamień wagi 5 kg do jej mieszkania. Kamień przebił szybę i padł na łóżko, w którym leżało dziecko. Na szczęście jednak dziecko odrzecz przerażenia nie odniosło żadnych obrażeń. (kl.)

— **Niewyjaśnione zainicjacje.** W dniu 6 czerwca br. zbiegł z domu 13-letni Bolesław Woitanowski, zamieszkały na Wielkich Garbarach 11. Wobec tego, że nie powrócił on dotychczas, ojciec jego, Zygmunt Woitanowski, zrobił doniesienie do policji z prośbą o zarządzenie poszukiwań Zaginiony Woitanowski jest wzrostu 1.65 m, ubrany był w granatowe spodnie, granatowy beret, czarne wysokie trzewiki i brązowe sportowe pończochy. (kl.)

— **Żelazko do prasowania wzniesło pożar.** W mieszkaniu p. Marii Kubiakowej przy ul. Strusiej 11 wybuchł ogień wskutek pozostawienia palącego się żelazka do prasowania. Zapaliły się ubrania itp. Pożar ugaszono przed przybyciem straży ogniowej. (kl.)

— **Z targu.** Dnia 16. b. m. na placu Sapieżyńskim płacono:

Za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 3.20—3.40 zł; 1 kg masła mleczarskiego 3.60—3.80 zł; 1 kg twarogu 0.60—0.80 zł; za litr śmietany 1.20—1.60 zł; litr mleka pełnego 20—22 gr; mendel jai 1.40—1.50 zł.

Za mięso: 1 kg słoniny świeżej 1.80—1.90 zł; słoniny wedzonej 2.00—2.20 zł; wieprzowiny 1.60—2.00 zł; wolvowiny 1.40—1.80 zł; cielęciny 1.20—1.80 zł; koziny 1.00—1.20 zł; skopowiny 1.30—1.60 zł; smalcu 2.40—2.60 zł.

Za drób i drożdżowe: kura 1.80 do 3.00 zł; kaczka 2.00—3.50 zł; gęś 4.00 do 6.50 zł; para gołębi 0.80—1.00 zł; indyk 6.00 do 9.00 zł; perlica 2.30—3.00 zł; królik 1.20 do 1.40 zł; para kurczak 1.80—3.50 zł; para kuropatw 1.70—2.40 zł.

Za jarzyny: 1 kg ziemniaków 6 do 8 groszy; 1 kilogram szpinaku 20 do 30 groszy; 1 pęczek pietruszki 10 groszy;

Sprawcy fikcyjnego napadu na Wolnicę przed sądem

Dnia 4 sierpnia b. r. wieczorem, krótko przed godziną 21, rozeszła się w Poznaniu wiadomość o zuchwałym napadzie rabunkowym na mieszkanie p. Br. Kadlera przy Wolnicy 5/6. Gdy przybyła policja z kierownikiem IV komisariatu kom. Krupowiczem, Wolnicę i pobliski plac Sapieżyński zalegało około tysięczny tłum, kolportujący wprost nieprawdopodobne wieści. W mieszkaniu p. Kadlera funkcjonariusze P. P. znaleźli związaną powrozami służącą Rajkowską, która oświadczyła, iż będąc sama w mieszkaniu, została napadnięta przez dwóch opryszków, którzy związawszy ją, splondrowali całe mieszkanie. Dochodzenia wykazały fikcyjność tego napadu i zeznania oraz

współdziałanie Heleny Rajkowskiej w kradzieży. Chcąc odsunąć wszelkie podejrzenia, upozorowała ona napad rabunkowy. Pomagali jej w tem Józef Tomkowiak i Fr. Doktor.

Przed sądem okręgowym w Poznaniu rozegrał się w poniedziałek epilog tej sprawy. Przewód sądowy potwierdził w całej rozciągłości akt oskarżenia. Prokurator p. Stanek domagał się surowego wyroku dla oskarżonych. Sędzia s. o. p. Kuligowski skazał Helenę Rajkowską, jako główną inicjatorkę tego fikcyjnego napadu rabunkowego na 2 lata i 6 mies., J. Tomkowiaka na 2 lata, a Fr. Doktora na 1 i pół roku więzienia z zaliczeniem aresztu śledczego.

Zjazd komunalnych kas oszczędności

W sobotę odbył się w sali Rady miejskiej zjazd przedstawicieli komunalnych kas oszczędności województwa poznańskiego i pomorskiego, celem omówienia stosunku kom. kas oszczędności do Banku Akceptacyjnego. Obrady zagał prezes Związku p. Barciszewski, prezydent m. Bydgoszczy, witając delegatów oraz gości, m. in. przedstawiciela ministerstwa spraw wewnętrznych, radcę Lenartowicza, przedstawiciela województwa i miasta, Banku Polskiego w Poznaniu dyr. Wysockiego, nac. dyr. Banku Akceptacyjnego p. Czalbowski, delegatów Banku Gosp. Kraj. w Warszawie, Poznaniu, Gdyni i Bydgoszczy, oraz starostę krajowego pomorskiego. Referaty na temat: Bank Akceptacyjny i komunalne kasy oszczędności wygłosił pp. dr. Witkowski i Karliński, omawiając obszernie znaczenie nowopowstałej instytucji, powołanej do życia, celem przeprowadzenia akcji oddłużenia rolnictwa i konwersji długów w tej gałęzi gospodarstwa krajowego, ale podnosząc równocześnie szereg zastrzeżeń, w szczególności to, że w związku z akcją oddłużeniową rolnictwa kom. kasy oszcz. poniosą poważne ofiary. Następnie dyr. Czalbowski udzielił wyczerpujących wyjaśnień o celach i zadaniach Banku Akceptacyjnego, przyczem w odpowiedzi na obawy referentów oświadczył, że wprawdzie pewne ofiary ze strony kas oszcz. będą konieczne, ofiary te jednak będą stosunkowo niewielkie, a przyczynią się wydatnie do uzdrowienia stosunków kredytowych. Następnie wywiązała się ożywiona dyskusja, przyczem skierowano do dyr. Czalbowskiego dalsze zapytania, na które dyr. Czalbowski odpowiedział. Na tem obrady zamknięto.

1 kg cebuli 20 gr; 1 kg. bobu 40—50 gr; główka zielonej sałatki 8—10 gr; 1 kg rabarbaru 10—20 gr; pęczek marchwi 8 do 10 gr; kalafior 10—30 gr; 1 kg pomidorów 15—40 gr; 1 kg. fasoli 30—80 gr

Za ryby: 1 kg szczupaka 2.00—2.40 zł; okonia 1.40—2.00 zł; lina 2.20—2.40 zł; suma 2.60—3.00 zł; leszcza 1.40—2.00 zł; 1 kg. białych ryb 0.60—1.20 zł; 1 kg. sandacza 3.60—4.00 zł; 1 kg. karasia 0.80 do 1.60 zł; 1 kg. węgorza 3.00—3.20 zł; 1 kg. karpia 2.00—2.20 zł; za ryby śniecie płacono 40—60 gr mniej; mendel raków 0.60 do 3.00 zł.

Za grzyby: 1 kg. grzybów suszonych 6.40—8.00 zł; borowików 1.40—2.00 zł; kurków 0.80—1.00 zł; pieczarek 0.60—0.80 zł; maślaków 20—50 gr; rydzów 1.60—2.40 zł; zielonok 0.40—0.70 zł; podpieńnek 30—40 gr; innych grzybów 40—80 gr.

Za owoce: 1 kg. owoców suszonych 1.60—2.40 zł; 1 kg. jabłek 40—90 gr; 1 kg. borówek (brzosznik) 1.20—1.40 zł; 1 kg. gruszek 30—60 gr.

Targ normalny. Ceny na poziomie targu ubiegłego. (hu.)

Z POZNAŃSKIEGO

— **CHODZIEŻ.** (Występ Wandy Wermińskiej). Dnia 12 bm dała koncert w naszym mieście p. Wanda Wermińska, wszechświatowej sławy śpiewaczka polska. Artystka rozpoczęła utworami klasycznego repertuaru operowego, przechodząc stopniowo do przemawiających do duszy słuchaczy kompozycji naszych mistrzów pieśni.

— (Strajk). W chodzieskiej fabryce fajansu znów trwa od środy strajk, który rozpoczęli tokarze fajansowi, a do którego przyłączyli się piątek robotnicy in-

nych oddziałów. Tokarze żądają podwyżki płac.

— **DAMASŁAWEK.** (Poświęcenie chorągwi Bractwa św. Stanisława). W ub. niedzielę odbyło się poświęcenie chorągwi Bractwa św. Stanisława. Poświęcenia dokonał ks. prob. Tylewski, wygłosiwszy okolicznościowe kazanie. Po nabożeństwie w salce parafjalnej odbyło się uroczyste zebranie, gdzie miejscowe organizacje składały życzenia. Wieczorem w sali p. Mencla odegrane zostało przedstawienie amatorskie p. t. „Róże i lilje”. Role kreowały członkinie Stow. Młodych Polek reżyseria spoczywała w rękach p. Izzydora Nowackiego.

— (Dzieci spowodowały groźny pożar). W ub. tygodniu w godzinach popołudniowych wybuchł pożar w zagrodzie rolnika Jarzyńskiego Michała. Spalił się stodoła, naidowana zbożem, maszynami rolniczymi oraz dwa chlewy. W płomieniach zginęło około 70 ctr. żyta młoczonego dwa cielaki i jeden wóz roboczy. Konie, które uważano za spalone, wyratowano po spaleniu się dachu zupełnie zdrowe z wyjątkiem jednego, który się nieco opalił. Straty są poważne, które pokrywa ubezpieczenie. Pożar powstał od nieugaszonego żarzewia poprzednio spalonego stoğu przez nieostrożność chłopca.

— (Czyn godny naśladowania). Z inicjatywy naucz. p. Kaźmierczaka w Mokronosach został urządzony ołtarzyk w klasie szkolnej, gdzie co wieczór odprawiane jest przez miesiąc października nabożeństwo różańcowe. Czyn ten został przychylnie przyjęty przez mieszkańców gminy.

— (Poświęcenie krzyża). Rolnik Koliński ufundował i postawił na swoim gruncie krzyż którego poświęcenia dokonał ks. prob. Szulert.

— (Kradzieże). Rolnik Komasy Fr. zakradł się złodzieje skąd skradli cielę dwutygodnowe i 6 gęsi. — Nauczycieli Kaźmierczakowi skradziono z kopca 3 ctr. kartofli i beczkę do kapusty.

— **KROTOSZYN.** (Z seminarium nauczycielskiego). W tych dniach odbyło się w auli seminarium naucz. miejskiego zebranie rodziców i opiekunów dzieci, które uczęszczają do szkoły ćwiczeń celem utworzenia kola rodzicielskiego. Na zebraniu wybrano zarząd w osobach pp.: prezes — dr. Koliński, zastępca — Maćkowiak skarbnik — Bardecki.

— (Z akcji katolickiej). Dnia 10 bm odbyło się w Domu Katolickim zebranie zarządu parafjalnego akcji katolickiej, celem bliższego ustalenia obchodu 10-go Dnia Katolickiego który ma się odbyć 29 bm pod hasłem „Bóg Panem i celem naszym”. Stowarzyszenia należące do akcji katolickiej podzieliły pomiędzy siebie pracę propagandową. Program 10-go Dnia Katolickiego obejmuje prócz uroczystego nabożeństwa w kościele farnym wielką akademię w Domu Katolickim.

— **LWÓWEK.** (Zuchwały napad). W ub. niedzielę pomiędzy godz. 10 a 11 do gospodarza Kubiaka we Lwówku-odbudowanie przyjechali rowerami dwaj przyzwolcie ubrani mężczyźni, zapytując się, czy nie ma na sprzedaż bydła. Gdy gospodarz odpowiedział przecząco, prosili o kawę. Kubiak tłumaczył się, że gospodyni w kościele, a on się gospodarstwem nie trudni. Podróżni jednak natarczywie żądali kawy, a gospodarz, chcąc im zadość uczynić, udał się do kuchni. Przy nabieraniu kawy jeden z podróżnych obalił gospodarza na ziemię, drugi skropował mu ręce i nogi zawiązał oczy, poczem splondrował mieszkanie, a rozbiwszy szafę, zabrał 50 złotych gotówki. Jeden z napastników stał przy ofierze, grożąc mu w razie poruszenia pozbawieniem życia. — Przy odejściu zapowiedzieli Kubiakowi, że w razie powiadomienia o tem policji, podpala zabudowania. Zawiadomiona o zajściu policja wszczęła dochodzenia.

— **NOWE MIASTO** n. Warta. (Złodziej chciał rozbroić leśnika). W dniu 13 bm przychwycony został w lesie na Białych Górach przez leśnika Jana Ganza z Kleki Ludwik Stachowiak z Nowego Miasta wraz z żoną swą przy ścinaniu sosen

zapomocą piły. Leśnik G. przystąpiwszy do Stachowiaka, chciał mu pilę skonfiskować, lecz Stachowiak rzucił się na niego, wydarł mu dubeltówkę a Stachowiakowa poczęła z nią uciekać. Niebawem też wybiegł z lasu nieznanymi jakimi osobnikami z nożem w ręku i rzucił się również na leśnika. Leśnikowi udało się po stoczeniu z napastnikami dłuższej walki obu ubezpieczalnie, odebrać nóż i dogonić jeszcze złodziejkę, zanim zdolała broń ukryć i takową odebrać. Ganz odniósł tylko pokaleczenia rąk. O wypadku tym zawiadomił natychmiast policję, która prowadzi energiczne dochodzenia.

— (Z karty żalobnej). Dnia 12 bm. odprawiono na miejsce wiecznego spoczynku znanego i ogólnie szanowanego ohywatela tutejszego miasteczka śp. Edwarda Ostrzyckiego, długoletniego rezydenta kasy kościelnej i skarbnika Bractwa Kurkowego, który swemi zaletami zjednał sobie serca tutejszego społeczeństwa.

— (Nieszczęśliwy wypadek). Przy spajaniu elektrycznym w ślusarni maj Kłeka uległ poparzeniu części twarzy czeladnik ślusarski Eryk Weirauch z Kleki.

— **OSTRÓW.** (Słuszny wyrok.) Właściciel majątku Kojaczyn, w powiecie leszczyńskim, Ryszard Sorge wraz z żoną, stawali przed s. o. w Ostrowie, oskarżeni o obrazę uczuć narodowych swych podwładnych i zakazywanie porozumiewania się w języku polskim. Za to skazał ich sąd na karę 3 lat więzienia.

— (Z kroniki policyjnej). Rowery skradziono z korytarza składu Franciszka Sawińskiego z Dębicy, oraz z podwórza urzędu skarbowego — Z pokoju Pelagji Henrykowskiej skradziono portmonek z 135 zł zaś Jadwidze Konarskiej 600 zł i dwa kożuszki dziecięce.

— (Śmiertelny wypadek). W tutejszym szpitalu zmarł 19-letni Stanisław Kurpiła, pochodzący z Ostrowa, pow. kępiński, przewleczony tu z dwiema ranami postrzałowymi, które odebrał przy kradzieży węgla.

— **ROGOŹNO.** (Teatr Wielkopolski.) We wtorek 17 bm na scenie Hotelu Centralnego Teatr Wielkopolski pod dykcją Bolesława Brzeskiego, daje „Światła i cienie Nowego Jorku” oraz dla młodzieży „Ciotunie” Fredry.

— (Akademia.) Stow. Młodzieży Miświnyj urządziła w dniu 22 bm uroczysty obchód w rocznicę założenia tej organizacji. Wieczorem na sali odbędzie się uroczysta akademja, połączona z uroczajniczeniami.

— **SZAMOTUŁY.** (Nowe przedsiębiorstwo). W tych dniach nastąpiło otwarcie filji znanego poznańskiego składu bielizny i pończoch p. Bolesława Górskiego. Na intencję nowo otwartego przedsiębiorstwa odprawił ks. dziekan Kaźmierski mszę św. w kolegiacie szamotułskiej, a po południu dokonał uroczystego poświęcenia nowego przedsiębiorstwa ks. Ziarniak z Inowrocławia, brat p. Górskiej, poczem pp. Górcy podejmowali gości z niezwykłą serdecznością. Okno wystawowe nowo otwartego przedsiębiorstwa budzi powszechny zachwyt niezwykłą pomyslową dekoracją. Nowej placówce „Szczęść Boże!” (Is.)

— **WITKOWO.** (Czerwony Krzyż). — Ostatnio odbyło się w sali posiedzeń rady miejskiej zebranie organizacyjne P. C. K. Zebraniu przewodniczyła p. dr. Musielowa z Gniezna. Referat wygłosiła p. Musielowa. Zarząd nowej placówki przedstawia się następująco pp.: prezes — dr. Stasiński I wiceprezes — Mukułowska, II wiceprezes — Guttha, sekretarka — Nowicka, skarbnik — Gaworzewska.

— (Wiec Z. M. N.). W niedzielę, 15 b. m. urządziło Stronnictwo Narodowe i Zw. Młodych Narodowców na sali p. Kaźmierczaka wiec. Przemawiali pp. poseł Lewandowski i red. Kończal.

— (Osobiste). P. Gradziński Jan, st. sekr. tutejszego sądu przeszedł z dniem 3 bm. na emeryturę. — Kierowniczka żeńskiej szkoły gospodarstwa wiejskiego mianowana p. Moczulska; dotychczasowa kierowniczka p. Rokicka przeniesiona została na równorzędne stanowisko do Tuchy.

— **ŻNIN.** (Teatr). Nasz korespondent donosi, że we wtorek zjeżdża do naszego miasta Teatr Narodowy z Poznania i wystawi świetną komedię Nicodemięgo p. t. „Szampańska dziewczyna”.

Z POMORZA

— **CHOJNICE.** (Teatr). Nasz korespondent donosi, że w środe bieżącego tygodnia zjeżdża do naszego miasta Teatr Narodowy z Poznania i wystawi sztukę historyczną p. t. „Obrona Częstochowy”.

— **GDYNIA.** (Afera firmy „Atlantic” wkrótce przed sądem). Z początkiem następnego miesiąca sąd okręgowy w Gdyni rozpatrywać będzie afere b. dyrektora firmy „Atlantic” Mosiewicza, którego manipulacje węglowe naraziły skarbu państwa na milionowe straty. Firma ta wzięła nie jej główny dyrektor ma jeszcze na sumieniu cały szereg grzechów głównych, m. in. afere celną o przetrzucanie węgla

Opieczetowanie lokali Związku Tow. Kupieckich w Bydgoszczy

Rewizja w sekretarjacie — Zabranie akt i pieczęci „Rozwoju”

Z Bydgoszczy donosi (tb): W sobotę pod wieczór kilku policjantów śledczych zgłosiło się do prezesa bydgoskiego koła Tow. „Rozwój”, mec. Krysiaka, i zażądało od niego wydania akt i pieczęci tego Towarzystwa. Gdy mec. Krysiak oświadczył, że sekretariat „Rozwoju” mieści się w Resursie Kupieckiej w biurze Zw. Tow. Kupieckich okręgu nadnoteckiego, policja zaprowadziła mec. Krysiaka do Resursy Kupieckiej, a zastawszy drzwi sekretariatu zamknięte, opieczetowała je i wydała polecenie, aby w niedzielę o godz. 9 rano stawili się do Resursy

mec. Krysiak, jako prezes „Rozwoju” oraz dyr. biura Zw. Tow. Kupieckich, p. Tatarek, jako sekretarz.

O godz. 9 rano w niedzielę przybyło 8 policjantów śledczych, zdjęło pieczęcie i przeprowadziło ścisłą rewizję wszystkich szaf i biur. W wyniku rewizji policja zabrała akta „Rozwoju”, protokółarza i pieczętki, poczem opuściła lokal.

Rewizja ta odbyła się z rozporządzenia wyższych władz administracyjnych na skutek rozwiązania T-wa „Rozwój” w całym państwie.

na rynek wewnętrzny, co naraziło skarb państwa na straty przeszło 700 000 zł; przekupywanie urzędników, przemycanie towarów z zagranicy bez uiszczania opłat celnych oraz cały szereg innych przestępstw, umieszczonych w akcie oskarżenia.

— **TORUN.** (Zatrucie wędliną). Cała rodzina, składająca się z wdowy Cecylii Iwańskiej i 3 jej córek Anny, Wandy i Klary, mieszkająca przy ul. Podgórznej 47, wieczorem po spożyciu wędzery, składającej się z chleba z wątróbki, nagle zachorowała. Przewieziono wszystkie kobiety do lecznicy miejskiej, skąd matka ze starszą córką po otrzymaniu pomocy lekarskiej wróciły do domu, dwie zaś młodsze córki musiały pozostać w lecznicy w szpitalu. Policja resztki pozostałe po wędzery przesała do laboratorium chemicznego, celem zbadania, czy nie zachodzi zatrucie wątróbki.

— (Staruszka przejechana przez rowerzystę). Na ul. Kościuszki jakiś nieostrożny rowerzysta przejechał 74-letnią Zofię Kosińską, która doznała zwichnięcia lewego ramienia. Rowerzystę uciekli, zanim zdolano go zatrzymać.

— (Pożary). Statystyka za kwartał trzeci bieżącego roku wykazuje w Toruniu jeden pożar wielki, dwa średnie, dziesięć małych, dwa kominowe. Zdarzył się w tym czasie jeden alarm swawolny przy pomocy alarmika ulicznego. Nadto strażacy odbyli 17 alarmów ćwiczebnych.

— (Z teatru toruńskiego). W sobotę, 14 bm. na intencję nowego rozpoczynającego się (14-go) sezonu teatru toruńskiego, który obecnie nosi nazwę „Teatr Narodowy”, odprawiona została w kościele św. Jana uroczysta msza św. Wieczorem tegoż dnia odbyło się przedstawienie inauguracyjne „Lili Wenedy” Słowackiego.

P. Edward Karniej, artysta-malarz, dekorator teatru toruńskiego, który pracował tu przez 2 sezony i dał się poznać jako utalentowany dekorator, opuścił Toruń i przeniósł się do teatru wileńskiego.

— (Jubileusz pracy). Dwaj pracownicy „Drukarni Toruńskiej”, wydawnictwa „Słowa Pomorskiego” pp. Adolf Beigert, łamacz i Paweł Wolter, linotypista, obchodzili w dniu 14 bm. jubileusz 25-lecia pracy w zawodzie drukarskim.

— (Choroby zakaźne). W trzecim kwartale br. w Toruniu zanotowano następujące wypadki chorób zakaźnych: duru brzusznego 16, błonicy 23, błonicy 21, odry 29, róży 4, krztuśca 4, jaglicy 7, zimnicy 1. Na gruźlicę zmarło w trzecim kwartale 8 osób. (wd.)

Z BYDGOSZCZY

— **Haracz ponad siły.** Gmina m. Bydgoszczy opłaca na rzecz poznańskiego Starostwa Krajowego 360.000 zł rocznie. Sumę taką wyznaczyli Bydgoszczanie w latach dobrej dla miasta koniunktury, kiedy wpływy podatkowe dochodziły 7 milionów, kiedy więc opłata na rzecz Starostwa Krajowego stanowiła około 5 proc. budżetu podatkowego miasta. Obecnie sytuacja finansowa Bydgoszczy zmieniła się radykalnie na niekorzyść. Z podatków wpłynęło w ostatnim roku niespełna 3 miliony i owe 360 tysięcy złotych stanowi już więcej niż 12 proc. budżetu podatkowego. Jest to haracz ponad siły płatnicze naszego miasta! należy go zmniejszyć do dawnej wysokości 5 proc. wpływu podatków. Rozumiemy, że Starostwo Krajowe znajduje się w warunkach trudnych, bowiem młodsze miasta, Inowrocław czy Ostrów zalegają z opłatami po kilkadziesiąt i powyżej 100 tysięcy; zaległości Poznania sięgają powyżej 600 tysięcy. Spodziewamy się, że zarówno magistrat, jak i Rada Miejska zajmą się energicznie tą sprawą i wywalczą obniżenie opłat na rzecz Starostwa Krajowego.

— **Stulecie Konferencji Św. Wincentego.** W niedzielę 15 bm. w wielkiej sali Domu Katolickiego przy Farze, odbył się o godz. 19 uroczysty wieczór z okazji stulecia od założenia Konferencji Św. Wincentego à Paulo, jako organizacji dobroczynnych, opiekujących się najbiedniejszymi. Na program wieczoru złożyły się występy chóru Św. Wojciecha, głęboko umjujące zagadnienia pracy charytatywnej, słowo wstępne ks. kanonika Schulza oraz referat o powstaniu, dziejach i zadaniach Konferencji Św. Wincentego, wygłoszony przez profesora Ewalda. Sala wypełniona była po brzegi.

— **Kolejarze a czesne w gimnazjach.** We wtorek 17 bm. o godz. 19 Zw. Urzędników Kolejowych urządził specjalne zebranie, poświęcone kwestii obniżenia opłat szkolnych w gimnazjach miejskich. Jak wiadomo, magistrat powziął już postanowienie obniżenia czesnego z początkiem nowego roku budżetowego, czyli od 1 kwietnia 1934. Urzędnicy kolejowi zamierzają raz jeszcze wystąpić do magistratu o natychmiastowe wprowadzenie niżki czesnego.

— **Koło bydgoskie T. C. L. zawiadamia,** że jego biblioteki z nastaniem sezonu jesienno-otwarte są i wymieniają książki w każdą niedzielę od godz. 2 — 3 po południu.

— **Kreglarskie mistrzostwa Pomorza.** Przez cały następny tydzień od 16 do 22 b. m. w kregielniach Resursy Kupieckiej i restauracji „Gastronom” odbędą się zawody kreglarskie o tytuł mistrza Pomorza, organizowane przez Pomorski Zw. Klubów Kreglarskich. W zawodach brać mogą udział członkowie zrzeszonych w związku klubów. Zgłoszenia przyjmuje sekretarz Związku, p. Berndt, Bydgoszcz, plac Wolności, m. 6.

— **Dziesięciolecie S. M. P. w Sadekach.** W ub. niedzielę koło SMP w Sadekach powiat wyrzyski, obchodziło dziesięciolecie swojego istnienia, połączone z poświęce-

Przed tegoroczną kampanią cukrowniczą

w Chełmży i Kościanie

Z Torunia donosi (wd): Tegoroczna kampanja w największej na kontynencie Europy cukrowni w Chełmży pod Toruniem rozpocznie się 23. bm. i trwać będzie tylko do 20 listopada. W czasie tym cukrownia przetworzy ok. 2.200.000 ctr. buraków na ok. 380.000 ctr. cukru, zatrudniając przy tem 1.750 pracowników na 4 zmiany dziennie. Postanowiono skrócić dzień pracy z 8-10 na 6-cio godzinny, by dać zatrudnienie większej ilości robotników.

Wyprodukowany cukier zostanie w 50 proc. przetworzony na cukier biały, który pójdzie na pokrycie zapotrzebowania wewnętrznego, reszta, jako cukier surowy przeznaczona jest na wywóz do Anglii i Skandynawii.

W porównaniu z latami najlepszej koniunktury (1928/29) produkcja cukru spadła w roku bież. o 56 proc.

Stalo się to z uszczerbkiem nie tylko dla robotników, pracujących w fabryce ale i dla okolicznego ziemiaństwa, dla którego plantacje buraków stanowiły poważną pozycję w gospodarstwie.

Z Kościana donosi (mk): W tych dniach rozpocznie tutejsza cukrownia swą kampanję. Jest to jedyna okazja zarobku dla większej liczby bezrobotnych, którzy z utęsknieniem cały rok czekają na tą pracę. Ażeby umożliwić zajęcie jak największej ilości robotników, głównie ojców rodzin, zaprowadzone zostaną cztery zmiany po 6 godzin w tych działach, gdzie to jest możliwe. Czynność cukrowni w bieżącym roku ograniczy się zaledwie do kilku tygodni. Podczas kampanji pracuje w tutejszej cukrowni do 1.500 robotników.

Zwycięzcy pucharu Gordon-Benneta w Gdyni

Owacyjne przyjęcie na nabrzeżu — Odjazd do Warszawy

Z Gdyni donosi (MB): W niedzielę o godz. 8 rano nastąpiło uroczyste powitanie przybyłych z Ameryki na pokładzie statku transoceanicznego „Kościszko” zdobywców pucharu Gordon-Benneta, na międzynarodowych zawodach balonowych. Kpt. Hynka i por. Burzyński. Kiedy statek przybił do nabrzeża polskiego, orkiestra Marynarki Wojennej zagrała hymn narodowy, a licznie na molo zebrana publiczność entuzjastycznymi okrzykami manifestowała na cześć dzielnych lotników, których imieniem miejscowego komitetu przyjęcia powitał wicekomisarz rządu, dowódca

obrony wybrzeża kmdr. Frankowski, dyrektor Urzędu Morskiego oraz imieniem miejscowego komitetu L. O. P. P. prezes dr. Pikor, przemawiając serdecznie. Po wręczeniu bohaterom kwiatów, młodzież szkolna wypuściła specjalnie skonstruowany balon.

Z Warszawy przybyła delegacja kół lotniczych z płk. Kwiecińskim na czele oraz dyrektor „Lot” mjr. Makowski. O godz. 14 z pobliskiego lotniska cywilnego Rumja — Zagórze odlecieli lotnicy do Warszawy na specjalnie przysylnym samolocie pasażerskim.

Nieuczciwi sołtysi

Sąd skazał ich za przywłaszczenie pieniędzy gminnych

Z Piotrkowa donosi (sk): W tutejszym sądzie okręgowym rozpatrywana była sprawa dwóch sołtysów z pow. piotrkowskiego. Jako pierwszy odpowiadał 47-letni Michał Skoczyła, sołtys wsi Ignaców Poduchowny, gminy Ręczno, który nie potrafił się wyliczyć z pieniędzy. W dniu 3 czerwca rb. p. Antoni Krupa, wójt gm. Ręczno, z polecenia piotrkowskiego sejmiku, dokonał obliczenia podatków, ściągniętych przez Skoczyłasa za okres od 2 sierpnia 1930 r. do 3 czerwca 1932 r., przy-

czem ustalili brak około 1000 złotych. Oskarżony do winy nie przyznał się, twierdząc, że nie wie, w jaki sposób powstał tak duży niedobór, gdyż on przywłaszczył sobie tylko 100 złotych. Sąd skazał go na 6 miesięcy więzienia.

Jako drugi oskarżony stanął przed sądem sołtys wsi Cisów, 50-letni Wawrzyniec Oleczyk, który przywłaszczył sobie 355 złotych. Ponieważ przyznał się do winy, skazano go na 3 miesiące aresztu.

niem sztandaru. Po mszy św., odprawionej przez ks. proboszcza Kaję, podczas której podniesiono kazanie o celach Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej wygłosił patron okręgowy SMP ks. prof. Handtke z Bydgoszczy, i po uroczystym akcie poświęcenia sztandaru, ruszył pochód młodzieży miejscowej oraz delegatów z całego okręgu w liczbie około 200, straż ogniowa, powstańcy i wojsko i publiczność do sali posiedzeń na uroczyste zebranie. Zagałi je ks. proboszcz Kaja, a przewodnictwem objął ks. patron Handtke. W zebraniu wzięli udział delegaci SMP z całego okręgu z 6 sztandarami oraz przedstawiciele pokrewnych organizacji z Sadek i okolicy.

Skazanie kasjera. Sąd Okręgowy skazał Aleksandra Koniuszewskiego, b. kasjera Polsko-Francuskiego Tow. Kolejowego, na półtora roku więzienia oraz pozbawienie praw na przeciąg lat 5 za przywłaszczenie sobie pieniędzy kasowych około 10 tysięcy zł.

— **Sprzeniewierzenie.** Sekretarz adwokata i notariusza dr. Drwigi, Skrzypiec, sprzeniewierzył około 2 tys. zł i zemknął z nim do Poznania. Ponieważ sprzeniewierzenie natychmiast zauważono i dano znać o niem władzy bezpieczeństwa, przy wy-

Reszta notowań bez zmiany. Ogólne usposobienie spokojne. Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 857,5 tonn, pszenicy 100 tonn, jęczmienia brow. 105 tonn, przem. 77 tonn, owsa 100 tonn, maki pszennej 29 tonn, żytniej 117 tonn, otrąb pszennych 21 tona, żytnich 58 tonn, grochu Folgera 26 tonn, grochu Viktr. 55 tonn, wyki 60 tonn, maku niebieskiego 6 tonn, makuchu 15 tonn, ziemniaków jadalnych 90 tonn, ziemniaków fabrycznych 105 tonn.

Z ŁODZI

— **Wyeksmitowali własną córkę.** Niezwykły nawet jak na stosunki łódzkie wypadek, miał miejsce w posesji przy ul. Obywatelskiej 4. W sobotę, dnia 14 bm. dzierżawca wyżej wspomnianej posesji Józef Różajewicz, człowiek względnie dobrze sytuowany, zatrudniony jako przedziałnik w firmie Allart, Rousseau i Co, zwiózł komornika sądowego, a mając prawomocny wyrok, usunął z mieszkania własną córkę Teofilę, zamężną Miller wraz z trojgiem dzieci w wieku 4, 2 lata i 6 miesięcy. Rzeczy Millerowej złożono za parkanem, gdzie przebywały do późnej nocy. Dopiero litosciwi sąsiedzi zaopiekowali się zziębniętymi maleństwami umieszczając je w swych mieszkaniach. Rzeczy również pozwolił właściciel sąsiedniej posesji umieścić w swej komórcie.

Zaznaczyć należy, że Millerowa pozostaje od dłuższego czasu bez pracy, a mąż jej odbywa karę w więzieniu, to też czyn ojca, jak również i matki, która żyje, wywołał tak ogromne oburzenie wśród okolicznych mieszkańców, Jedyne dzięki ochr. policji, Różajewicz uniknął samosądu ze strony wzburzonego tłumu, przeważnie kobiet.

— **Następstwa nieznamościi geografji Polski.** Kilka dzienników polskich, wychodzących na terenie Łodzi pod redakcją Żydów, podało wiadomość o sprowadzaniu wody z rzeki Prosy do Łodzi. W związku z tem dowiadujemy się, że projekt taki wogóle nie był rozpatrywany, albowiem Prosa jako lewy dopływ Warty, odgradzona wodami tejże od Łodzi, nie mogłaby być uwzględniona przy dostarczaniu wody choćby ze względów technicznych, gdyż zasłaby konieczność budowy specjalnego kanału pod lub nad korytem Warty. Tak się to mści nieznamościi geografji ojczyzny u „polskich dziennikarzy”.

— **Pożar.** We wsi Józefów pod Łodzią, wybuchł pożar w zagrodzie Marjana Kielczewskiego, przyczem pożar rozszerzył się na dalsze dwie zagrody, które spłonęły również. Straty obliczono na 28 000 zł. W czasie ratunku Marjan Kielczewski został poparzony i przewieziono go do szpitala. Przyczyną pożaru narazie nie ustalono.

Konfiskata akt „Rozwoju”

Z Gniezna donosi (br): Na skutek zarządzenia starosty grodzkiego w Gnieźnie w ub. sobotę wieczorem policja zjawiała się u członków zarządu tutejszego oddziału „Rozwój”, zabierając wszelkie tamże znajdujące się akta odnosnego Towarzystwa.

Samobójstwo bosmana

Z Gdyni donosi (MB). W sobotę w nocy w magazynie zdążającego do portu gdynskiego polskiego transportowca węglowego „Robur VI”, należącego do „Polskarob”, popełnił samobójstwo przez powieszenie się pełniący w zastępstwie funkcję bosmana Władysław Kłosin z Szamotuł, woj. Poznańskie.

Według słów kapitana statku, który na kilka dni przedtem rozmawiał długo z denatem, przyczyną samobójstwa była depresja psychiczna, spowodowana utratą znacznego majątku w Stanach Zjednoczonych, gdzie tragicznie zmarły prowadził własny dom handlowy.

Samobójcę znalazł dyżurny statku o godz. 5 rano i zaalarmował natychmiast kapitana oraz załogę, wszelki ratunek okazał się jednak spóźniony.

Sąd doraźny w Gnieźnie

Z Gniezna donosi (br): Rozprawa w trybie doraźnym przeciwko mordercom Piotrowi Lince i Józefowi Radzińskiemu odbędzie się w środę 25 października pod przewodnictwem prezesa Reklajlisa. Oskarżenie popierać będzie wiceprokurator Horodyski, zaś obronę z urzędu adwokaci dr. Działnott i Kotecki.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik **Serca Jezusowego**: Franciszek Dybizbański, dyrektor Podolany, poczta Poznań 3, z prośbą o zdrowie dla całej rodziny, 5 zł. — Bronisława Klimkiewicz, 2 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 483,80 zł.

Dnia 13 bm. wypłaciliśmy Siostrze Henryce złożone w naszej administracji składki na chleb św. Antoniego 39,50 zł.

10-lecie Tow. Uczestn. Powstania Wielkop. im. Ign. Paderewskiego

Tow. Uczestników Powstania Wielkopolskiego 1918/19 im. Ignacego Paderewskiego, Poznań III, Dzielnicza Zamek, obchodziło w niedzielę 15. bm. 10-lecie istnienia. Uroczystości rozpoczęły się już w sobotę o godz. 9 rano mszą św. na intencję zmarłych członków Tow., odprawioną przez ks. Szmida. W nabożeństwie wzięli udział członkowie oraz wdowy i sieroty po zmarłych członkach organizacji. Podczas nabożeństwa śpiewała p. Janowska i p. Kopczyński, solo skrzypcowe wykonała znana wirtuozka-skrzypaczka p. Kaulfussówna. Akordy szopenowskie grał na organach p. Kulczyński.

W niedzielę od rana członkowie organizacji oraz bratnie towarzystwa, wśród których zauważyliśmy delegacje Powstańców i Wojaków, „Sokoła”, Podoficerów Rezerwy, Hallerczyków

Założyciele Towarzystwa przed Tablicą Pamiątkową

itd. ze sztandarami, zebrały się przy księg. św. Wojciecha, skąd udano się następnie w karnym pochodzie do kościoła św. Marcina. Tutaj nastąpiło uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej ku czci zmarłych członków. Poświęcenia tablicy w asyście duchowieństwa dokonał ks. prał. Taczak, odczytując akt erekcyjny oraz błogosławieństwo ks. biskupa Dymka. Chór kościelny św. Marcina, pod batutą p. Kulczyńskiego, wykonał okolicznościową pieśń religijną. Tablica pamiątkowa jest dziełem p. prof. Cybichowskiego.

O godz. 11.15 rozpoczęło się w kościele św. Marcina uroczyste nabożeństwo, które celebrował ks. prał. dr. Taczak; kazanie okolicznościowe, głębokie w treści i piękne w formie, wygłosił kapelan wojsk polskich, docent U. P. ks. dr. Gładysz.

O godz. 12.30 odbyło się na sali św. Marcina zebranie jubileuszowe. Sala sama udekorowana było pięknie, a na podjum, które przeznaczono dla pocz-

tu sztandarowego Towarzystwa-jubilate, widniało popiersie Ignacego Paderewskiego, wykonane przez znanego rzeźbiarza Haupta.

W obecności duchowieństwa z ks. prał. Taczakiem na czele, prezesa Zw. Tow. Uczestników Powstania Wlkp. p. sen. dr. Meissnera, delegata wojska i bratnich organizacji, otworzył zebranie pięknym okolicznościowym przemówieniem prezes Towarzystwa p. Stanisław Jan Koch. Przemówienie to przyjęto frenetycznymi oklaskami, wznosząc okrzyki na cześć Najjaśniejszej Rzplitej, poczem po odczytaniu sprawozdania sekretarza p. Kantla z 10-letniej działalności, obrazującego istotnie poważne wyniki pracy organizacyjnej i społecznej Towarzystwa-jubilate, zabrakł głos sen. dr. Meissner, jako prezes Związku, Mówca w nawiązaniu do głębokiego w treści kazania ks. dr. Gładysza, zwrócił uwagę zebranych na systematyczne zmagania się anonimowych sił z narodem polskim, który walczy o Polskę narodową. Te anonimowe siły chcą z Polski zrobić Judeo-Polskę, a Polaków we własnym państwie sprowadzić do roli pachółków. Naród polski zezwolić na to nie może, gdyż on jest na swojej ziemi wyłącznym prawnie gospodarzem.

Po przemówieniu p. sen. Meissnera poszczególni delegaci bratnich towarzystw i organizacji składali na ręce Towarzystwa-jubilate serdeczne życzenia, a delegat Zw. Tow. Powstańców i Wojaków p. por. Podgórski udekorował sztandar Towarzystwa-jubilate orderem Powstańca Zbrojnego. Orkiestra p. Prymasa odegrała hymn narodowy. Na zakończenie odczytane zostały telegramy z życzeniami, poczem po odśpiewaniu Roty dokonano kilka zdjęć z uroczystości. W czasie samego zebrania uchwalono ponadto odpowiednie rezolucje do p. Prezydenta Rzplitej, do J. E. ks. kardynała Prymasa Hłonda i do Ignacego Paderewskiego. W rezolucjach tych zapewniano o gotowości obrony zachodnich granic Rzplitej, wierności dla Kościoła katolickiego i obrony jego wobec nieprzyjaciół i wrogów naszych świętości oraz zapewniano się zachowanie głębokiej czci dla Ignacego Paderewskiego, jako tego, który w pamiętnych dniach oswobodzenia był w Poznaniu.

Przebieg uroczystości jubileuszowych był bardzo imponujący, a to pracy organizacyjnej zasłużonego Towarzystwa wniósł nową cegiełkę.

nr 3 056

Uroczystość poświęcenia sztandaru w Tow. Przem. „Kościszko” na Górczynie

Tow. Przemysłowe „Kościszko”, Poznań-Górczyn, założone przed 42 laty, obchodziło wczorajszej niedzieli uroczystość poświęcenia nowego sztandaru.

W uroczystości wzięły udział bratnie towarzystwa z Wildy, Łazarza i Górczyna w liczbie 12. Z sali przy ulicy Bosej nastąpił wymarsz z 16 sztandarami i orkiestrą kolejarzy na czele do kościoła parafialnego.

Aktu poświęcenia sztandaru w obecności 19 par chrzestnych, delegatów i rzeszy wiernych — dokonał ks. prob. Skórnicki, który w podniosłych słowach wspomniął dzieje walk minionych i nakreślił szlaki, jakimi towarzystwo pod nowym sztandarem kroczyć powinno.

Po nabożeństwie ruszono z powrotem na salę zebrani, gdzie odbyło się pod przewodnictwem prezesa, p. Tesznera, uroczyste posiedzenie. Prezes wygłosił słowo wstępne, przedstawiając krótko historię towarzystwa aż do chwili obecnej. Piękne wrażenie wśród licznie zebranych na salę zrobiło wręczenie nowego sztandaru przez prezesa Tow. Przemysłowego na Wildzie p. Krygiera, oraz przyjęcie przysięgi od chorążego, p. Frąckowiaka.

Referat o roli i zadaniach towarzystw przemysłowych wygłosił wiceprezes Związku Tow. Przemysłowych, p. red. Adam Piotrowski. Dalej następowaly przemówienia ks. prob. Skórnickiego, chrzestnych i delegatów, zwłaszcza pp. Krygiera, Stolpego, radnego miasta Grzegorzewicza, Przybyły Maciejewskiego, Zalewskiego, Świątowskiego i wielu innych. W imieniu pism naszych złożył życzenia p. red. Sołtysiak.

Do uświetnienia uroczystości przyczyniło się Tow. Śpiewu „Harfa” swojimi udatnymi występami, a p. Spychałówna deklamacją oraz wym. wyżej orkiestra.

Po odczytaniu przez sekretarza p. Kaczmarska aktu erekcyjnego, zakończono oficjalną część uroczystości, poczem odbyła się wspólna fotografia oraz miła pogadanka przy wspólnej kawie.

Pierwsza w Polsce operacja odmładzająca.

Prasa donosi, że w warszawskim tow. lekarskim docent uniwersytetu warszawskiego Jan Zaorski złożył sprawozdanie z dokonanej przez siebie pierwszej w Polsce operacji odmładzającej, systemem Woronowa.

CHLEB ZDROWOTNY

z domieszką mąki Dra WANDERA

zawiera w naturalnym stanie wszystkie niezbędne dla organizmu ludzkiego składniki odżywcze ziarna. Łatwostrawny, działa dodatnio na przemianę materii. Smaczny. Utrzymuje długo swą świeżość.

CHLEB ZDROWOTNY to chleb z domieszką mąki Dra WANDERA.

Ządać tylko w oryginalnym opakowaniu.

ng 5956

Na dnie „Srebrnej Rzeki”

Najszerza na świecie rzeka argentyńska Rio de la Plata, nazwana przez pierwszych pojawiających się na tych wodach Hiszpanów „Stodkiem Morzem” kryje bardzo wiele tajemnic w swych nurtach, służących jako grób tak dla biednych, jak i bogatych, szukających tam zapomnienia. Szczególnie wiele tajemnic w nurtach tej rzeki przechowuje się jeszcze od najdawniejszych czasów indyjskich a także z okresu podbijania dzisiejszej Argentyny przez Hiszpanów i z czasów walk niepodległościowych.

Z tego ostatniego okresu „Srebrna Rzeka” w swych nurtach ukryła dawniejszy krążownik argentyński „25 de Mayo” który został zatopiony w roku 1826. w okresie wojny brazylijsko-argentyńskiej.

Krążownik ten był jedynym okrętem bojowym oprócz małych statków ówczesnej argentyńskiej floty wojennej, która w dniu 30 lipca 1826 r. stoczyła pod Quilmes krwawy bój z flotą brazylijską liczącą 30 okrętów wojennych. Pod naporem krążownika „25 de Mayo” flota nieprzyjacielska od Quilmes musiała ustąpić i cofała się w okolice Nowego Portu, gdzie „25 de Mayo” pod osobistym dowództwem komendanta argentyńskiej floty wojennej admirała Brown, zaatakował gwałtownie okręty brazylijskie lecz przedziurawiony kilkoma pociskami nieprzyjacielskimi, w chwili potem pograżył się w falach „Stodkiego Morza” i zatonął. Od tego czasu daremnie usiłowano natrafić na zatopiony okręt. Dopiero teraz drąga pogłębiająca koryto „Srebrnej Rzeki”, niespodziewanie natrafiła na szkielet tego krążownika.

Na miejsce tego historycznego odkrycia udał się ministrowie Marynarki Wojennej i Robót Publicznych i po dokładnym zbadaniu dotychczasowego grobu tego krążownika, mają być przedsięwzięte prace wyrwania go z odmetów rzeki i przetransportowania do państwowego Muzeum Historycznego.

Współczesny Robinson Cruzoe

Miesiąc temu zaginął w Paryżu dwunastoletni chłopiec, obywatel U. S. A. Henri Quinet. Chłopak, naczytawszy się powieści podróźniczych uczuł w sobie żylkę awanturniczą, wykraść matce z komody większą sumę i wyjechał. Wszelkie poszukiwania speliły na niczem.

W tydzień później przeglądając ubranie chłopca, znalazła matka Henryka w kieszeni marynarki prospekt Tow. Żeglugi „Messageries Maritimes” oraz spis okrętów, udających się na Daleki Wschód. Nazwa jednego z okrętów „Amboise” była podkreślona niebieskim ołówkiem. Pani Quinet udała się natychmiast do biura paryskiego „Messageries Maritimes”, aby się dowiedzieć czy na liście pasażerów nie figurował mały Quinet. „Owszem — odpowie dział urzędnik — wziął kajutę pierwszej klasy do Saïgonu (Indje francuskie). „Amboise” zarzuci jutro kotwicę w porcie Colombo na Cejlonie.” Do konsula francuskiego w Colombo więc wysłała uradowana matka zbiega depeszę. Cóż z tego! Okazało się, że konsul nie ma prawa zażądać wydania z pokładu statku pasażera amerykańskiego, choćby ten miał tylko dwaście lat. Wezwany do zejścia na ląd i do powrotu do domu Henryś odpowiedział kategorycznie: „Nie, nigdy!” A w dwie godziny później „Amboise” udał się w dalszą drogę do Indji, unosząc ze sobą młodocianego poszukiwacza przygód Pani Quinee nie dała jednak za wygraną. W Pondichery oczekiwała Henryka niemila niespodzianka: rozkaz od Sureté paryskiej do kapitana „Amboise”, aby wysadził na ląd krnąbrnego uciekiniera. Tak się skończyła eskapada nieletniego naśladowcy Robinsona Cruzoe.

Mięso z czasów Noego

Jedną z głównych trosk współczesnego rządu sowieckiego jest sprawa dostarczania żywności swoim obywatelom nie umniejszając przytem pozycji eksportowych. Świat cały ma obecnie sposobność zaobserwować, jakie oplakane rezultaty daje ten system „dokręcania” śruby wewnętrznej konsumpcji na Ukrainie, gdzie liczba śmierci głodowych sięga wielu tysięcy.

Jak manna z nieba zdaje się więc spadać w tę sytuację wiadomość podana przez dziennik „Weczerzaja Moskwa”, która zainteresować musi Rosję z uwagi na możliwość dostarczenia dużej ilości mięsa na rynki wewnętrzne, świat cały zaś z uwagą na niezwykle pochodzenie tego mięsa. Chodzi o wyzyskanie mięsa z wielorybów przedpotopowych, które znajduje się głęboko zakopane w złożach lodowych zatoki Yamala w Oceanie Lodowym.

Ekspedycja, która w roku 1901 badała sprawę na miejscu, doniosła w swoich ra-

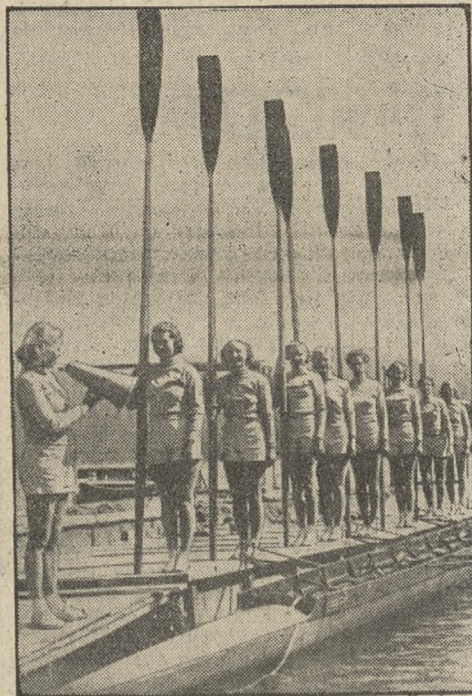
portach, które są obecnie pilnie studjowane, że mięso to dzięki niesłychanie grubej powłoce lodowej, która całkowicie od wieków odgradzała je od powietrza, znajduje się w znakomitym stanie. Raporty te podają poza tem jako dowód prawdy, że miejscowa ludność stale żywi się tem mięsem i doskonale się czuje.

Dziennik sowiecki podaje projekt by założono na miejscu fabrykę konserw, która by rozprowadziła na całą Rosję te olbrzymie stoki mięsa.

Zważywszy, że dzieciobójstwo połączone z kannibalizmem jest zjawiskiem stosunkowo częstym w Rosji, wypadkiem ohydny, podszeptany przez dojmujący głód — może mięso to przedpotopowe zostanie w tych warunkach z radością powitane w „menu” bolszewickich obiadów.

Kluby, o których się nie mówi

Paryż posiada 170 002 zarejestrowanych w prefekturze policji klubów, związków i stowarzyszeń. Większość stanowią zwykłe prozaiczne zrzeszenia zawodowe. Ale są kluby, których tajemnicze nazwy nie same przez się nie mówią, np. czem się zajmują członkowie „Klubu golonych twarzy”? (rejestr nr. 168 903), albo co mają na myśli członkowie „Klubu cielecego zęba”? Nie trudno jest domyśleć się, że do „Klubu Bachusa” nie przyjmują się abstynentów, ale kto w takim razie należy do „Klubu warjatów”? Kto przychodzi do „Klubu iJotów”? Czem się zajmują członkowie „Patronatu dziewic z Suresnes”? (b)

Sport wiosłarski w Ameryce cieszy się ogromnym powodzeniem u kobiet. Oto sympatyczna załoga ośmiowiosłówki w Los Angeles „na stanowisku”.

Spełniłeś obowiązek w stosunku do państwa — możesz teraz pomyśleć o sobie

Całe społeczeństwo polskie, nateżone w walce o byt, staje dziś przed nową furką szczęścia, na której widnieje napis „28 Polska Państwowa Loteria Klasowa”. Co kryje się za tą furką, dowiedzą się wszyscy, przeczytawszy plan nowej loterii. Jest on niespodzianką dla graczy w kierunku przystosowania gry loteryjnej do współczesnych warunków życia.

A więc przedewszystkiem tempo — 28 loteria rozegra się w ciągu 4 miesięcy zamiast dawnych 6, 19 października rozpocznie się ciągnięcie pierwszej klasy, a już 24 stycznia zakończy się ostatni akt — uroczystością kreowania nowego polskiego milionera, a może nawet dwumilionera.

Prócz tego cena losu została obniżona, dzięki skasowaniu jednej klasy. Obecnie los kosztuje we wszystkich klasach tylko 160 zł. przy możliwości wygrania takiej samej najwyższej wygranej.

Obecny plan loterii jest lepszy i bardziej atrakcyjny niż poprzedni i w 100% odpowiada intencjom i upodobaniom większości graczy.

W momencie ciężkich doświadczeń gospodarczych wielką dźwignią moralną będzie los 28 loterii, która posiadaczowi otwiera piękne horyzonty spokojnego i beztrudnego życia. Dziś każdy obywatel może i ma prawo sobie powiedzieć: spełniłem obowiązek obywatelski trzeba pomyśleć o sobie, trzeba otworzyć furtkę szczęściu.

ng Lci

Radjomaszyna do pisania

Pisanie na dystans bez drutu!.. Wysyłane poprzez eter fale które gdzieś w dali jakgdyby niewidzialną ręką poruszają klawiaturę maszyny i wypukują na niej tekst jeszcze doniedawna rzecz ta wydawała się utopją, pomimo obecnego stanu techniki. Obecnie i to marzenie stało się rzeczywistością. Maszyna do pisania na dystans przeobraziła się z eksperymentu laboratoryjnego w praktyczny w użyciu aparat, który ma bezwzględnie przed sobą dużą przyszłość. Aparat ten odznacza się prostotą w pomysłach i budowie; wynalazcą jego jest radjotechnik inżynier dr Hell. Każdej literze klawiatury odpowiada koło nadawcze aparatu. W obecnej swojej postaci aparat nadawczy może przesyłać 5 liter na sekundę. Można sobie wyobrazić, jak szerokie zastosowanie znajdzie nowy aparat w takich instytucjach państwowych, jak poczta, koleje, urzędy policyjne etc., a dalej w instytucjach prywatnych, w

TEATRY

Z Teatru Wielkiego

Dziś teatr nieczynny. We wtorek „Boccaccio”, przedstawienie zakupione przez Związek Bankowców.

We środę teatr zamknięty z powodu intensywnych prób operetki Millöckera „Palestrant”.

Pierwsze przedstawienie po cenach popularnych w Teatrze Wielkim

Celem uprzyściszenia szerokim rzeszom naszego społeczeństwa uczęszczania na przedstawienia w Teatrze Wielkim, dyrekcja urządzić będzie sporadycznie widowiska po cenach popularnych. Pierwsze z tych przedstawień odbędzie się w czwartek, dnia 19. bm, wieczorem o godz. 8. Odegraną zostanie piękna opera „Straszny dwór” St. Moniuszki, które wznowienie w nowych dekoracjach projektu art. mal. Z. Szpingera zostało przyjęte z najwyższym uznaniem tak przez prasę jak i publiczność. Obsada pierwszorzędną. Kierownictwo muzyczne spoczywa w rękach dyr. Z. Latoszewskiego.

Z Teatru Polskiego

Dziś „Wesele” Wyspiańskiego. Jutro we wtorek głośna nowość z pertuaru scen europejskich komedia Deval'a „Stefek”, grana obecnie z nadzwyczajnym powodzeniem w Warszawie. Obsadę ról głównych stanowią nowo pozyskani artyści Teatru Polskiego. Nowa pełna wystawa Z. Szpingera.

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— **Płotek 94.** Kasa nie ma racji; po myśli art. 15 punkt 3b ustawy z 16. 3. 1933 o Funduszu Pracy nie potrzebuje Pan wnieść opłat do tego Funduszu od robotników zatrudnionych w gospodarstwie rolnym. Może Pan wnieść na kasę zażalenie do Wyższego Urzędu Ubezpieczeń Społ. w Poznaniu. (OK)

— **M. W. M.** Specjalne ustalenie czynszu podstawowego właściwie nie jest potrzebne, bo przecież suma podatkowa w nakazach płatniczych na podatek od lokali jest czynnikiem podstawowym. Zatem może Pan odciąć czynsz ten płacić jako normalne komorne, jednak sum zapłaconych dotychczas ponad tę stawkę nie może Pan zaliczyć na przyszłe komorne, gdyż przecież Pan je płaci na podstawie dobrowolnej umowy, nie można też mówić o wprowadzeniu w błąd, ponieważ o stawce czynszu podstawowego mógł Pan łatwo się dowiedzieć. Koszty remontu koniecznego, t. j. nieodzownego ze względu na używalność lokali do celu, dla którego zostały wynajęte — ponoszą gospodarz; należy tu np. naprawa pieców, dachów itp. (OK)

— **Stary Czytelnik R. P.** Informacji udzieli Syndykat Emigracyjny, Warszawa, Marszałkowska 124. (K)

— **A. B., Jarocin.** Odprawa wynosi tylko jedną caloroczną rentę, w myśl art. 15 ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin. (Dz. Ustaw 1921 poz. 195); podstawą wymiaru jest wysokość renty ostatnio pobieranej. Synowi żadna już renta nie przysługuje. (K)

— **H. Z.** Zarząd, ogólnie biorąc, może dokonywać aktów sprzedaży lecz przewłaszczenia udziela sąd. W danym wypadku nie wiemy, jaki jest zakres uprawnień zarządu; trzeba sprawdzić to w statucie instytucji. (K)

— **Fr. P.** Sądzymy, że sprawa jest w toku i odwołanie Pańskie nie zostało oddalone. Radzimy przekonać się o tem w sądzie. (K)

— **J. K.** Oczywiście, radzimy wnieść skargę sądową powierając ją adwokatowi. (K)

— **Stary Czytelnik ze Lwówka.** Należy adresować do Magistratu m. Lwowa. (K)

Na Kujawach

czytają wszyscy tylko

„Dziennik Kujawski“!

nr 19 855

RADJO

Wtorek, dnia 17 października 1933 r.

Poznań (335 m) godz. 7.00 (Warszawa); godz. 11.25 program na dz. bież.; godz. 11.30 (W); godz. 13.20 p. tyty; godz. 14.02 notowania giełdy; godz. 15.30 (W); godz. 16.25 skrzynka P. K. O.; godz. 16.40 do 19.05 tr. z Warszawy; godz. 19.25 feljeton z Warszawy; godz. 19.40 program na dzień nast.; godzina 19.45 transmisje z Warszawy; godz. 22.15 sygnał czasu, wiadomości sportowe; godz. 22.25 do 23.30 muzyka taneczna z kawiarni „Esplanade”.

Warszawa (1412 m) godz. 7.00 audycja poranna; godz. 12.05 orkiestra mandolinistów Szczegłowa; godz. 15.40 kwartety Beethovena (płyty); godz. 16.25 skrzynka P. K. O.; godz. 16.40 „Kącik językowy”; godzina 16.55 koncert solistów; Helena Zarzycka (skrzypce) i Radziszewski Petr (tenor); godz. 17.50 „Bieżące wiadomości rolnicze”; godz. 18.00 „Naturalizm i jego podłoże społeczno-przyrodnicze” — wygłosi

PODRÓŻ POŚLUBNA WE TROJE

oto tytuł najnowszej i niezmiernie wesołej komedji filmowej, reżyserji genialnego JOE MAYA, która święciła wprost triumfy powodzenia w Paryżu, Wiedniu i Londynie. Dawno niewidziana ulubienica publiczności Brygida HELM ze słynnym pieśniarzem paryskim Albertem PREJEAN'em i przemilą Yvonne MADE, stwarzają swą przepiękną grą aktorską prawdziwy entuzjazm u widza. Arcyzabawne i ciekawe przygody w „PODRÓŻY POŚLUBNEJ WE TROJE” bawią i rozśmieszają do łez. Całość wieńczą melodyjne piosenki, śpiewane przez słynnego PREJEAN'a.

Film „PODRÓŻ POŚLUBNA WE TROJE” który ukaże się już wkrótce na ekranie kina „METROPOLIS” zabawi zatem wszystkich, a także i żądnych humoru i śmiechu.

dr. J. Puciata-Pawłowska; godzina 18.20 skrzynka muzyczna — korespondencję bieżącą omówi dyr. T. Mazurkiewicz; godzina 18.35 muzyka lekka; godz. 19.25 feljeton aktualny; godz. 20.00 muzyka lekka; godz. 21.00 „Moje futro na Tybetach” humoreska Wilnera; godz. 21.15 koncert muzyki litewskiej, poprzedzony prelekcją; godz. 22.15 wiadomości sportowe; godz. 22.25 muzyka taneczna.

Programy zagraniczne: Budapeszt (550 m) 19.30 „Latający Holender” op. R. Wagnera, 22.15 muzyka cygańska, 23.00 muzyka taneczna; Oslo (1083 m) 20.00 muzyka lekka; Ryga (525 m) 19.05 koncert utw. Gounoda; Rzym (441 m) 20.45 koncert symfoniczny; godz. 22.00 muzyka lekka; Medjolan (501 m) 20.30 „Broń i miłość” opt. Varneya; Huizen (1875 m) 20.45 „Pod białym koniem” opt. Benatzky'ego; Wiedeń (517 m) 19.25 tr. z opery, 22.15 muzyka lekka.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 14 bm, zgłoszono: Katarzyna Zandacka, z domu Adamezykówna, 52 l. Władysław Szarzyński, szewc samodzielny, 46 l. Józefa Hojańska, 69 l. Urszula Krauze, 2 l, 9 dni, Katarzyna Chłobuszewska, z domu Nowakówna, 59 l. Karol Wojciechowski, bednarz, 70 l. Marjan Złmny, praktykant kupaiecki, 16 l.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Albert Rzoska

nasz kochany ojciec, brat i dziadek, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., zmarł w poniedziałek, dnia 16 października 1933, w 70 roku życia.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 19 października, o godzinie 16 (4 po poł.) z kostnicy Szpitala Wojskowego przy Wałach Jana III na cmentarz świętomarciński przy ul. Bukowskiej.

Msza św. za duszę ś. p. Zmarłego odbędzie się następnego dnia o godz. 9 w kościele św. Michała przy ul. Śniadeckich.

O czym zawiadamia pogrążona w ciężkim smutku rodzina.

Poznań, Gołaszyn, Wiele, Brusy. Osobnych wiadomości nie wysyła się. zg 1807

Dnia 15 października 1933 r. zasnął snem wiecznym po ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., przeżywszy lat 80, ś. p.

Maksymiljan Ossowidzki

z Wójtostwa.

W środę, dnia 18 b. m., o godz. 10 przed poł. odbędzie się wyprowadzenie drogiego zwłok z domu żaloby w Wójtostwie, poczem eksportacja, nabożeństwo żałobne i złożenie zwłok w grobach rodzinnych w Śremie.

O smutnych tych obrzędach uwiadomiamą stroskani żona, dzieci i wnuki.

Wójtostwo, Zbrudzewo, Sabaszczewo, dnia 15 października 1933.

Powozy oczekiwać będą na dworcu w Śremie na ranne pociągi od Jarocina i Czempinia. Osobnych wiadomości nie wysyła się. zg 20 167

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci drogiego ojca, ś. p.

Jana Kosickiego

odbędzie się msza św.

w czwartek, 19. 10. b. r. o godz. 9 w kościele Najśw. Serca Jezusowego.

zg 20 166 Dzieci.

Wszystkim Przyjaciółom i Znajomym wyrażam na tej drodze za okazane mi współczucie z powodu zgonu mojej ukochanej niezapomnianej córeczki

Urszuli

moje najserdeczniejsze podziękowanie.

ng 5-966 Wdowa Charlotte Hoffmann.

Po długich i ciężkich cierpieniach, zmarł dnia 14 października 1933 r., opatrzony Sakramentami św., przeżywszy lat 77, nasz ukochany ojciec, teść i dziadek, s. p.

Jan Zieliński

emer. urzędnik kolejowy.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 18. bm. z domu żałoby, ul. Dąbrowskiego 27 a na cmentarz parafjalny o godz. 4 po poł. Msza św. żałobna odbędzie się w czwartek o godz. 8.30 w kościele Serca Jezusowego na Jeżycach.

zg 20 162

Poznań, ul. Dąbrowskiego 27 a.

Osobnych uwiedomień nie wysyła się.

dzieci i rodzina.

W sobotę, dnia 14 października 1933 roku rozstał się z tym światem, po ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz ukochany syn, brat, bratanek, siostrzeniec, szwagier, kuzyn i stryj, s. p.

Marian Zimny

w 16 roku życia. Pogrzeb odbędzie się we wtorek dnia 17 bm o godz. 5, z kaplicy cmentarza Farnego przy ul. Bukowskiej o czym donoszą

zg 20 164

w ciężkim smutku pogrążeni

rodzice, rodzeństwo i rodzina.

Poznań, Jezuicka 2 Wielichowo Katowice.

Największy wybór

Najtaniej kupisz

Tapety
Linoleum
Ceraty
Chodniki
i dywaniki
wszelkiego rodzaju u

Zb. Waligórskiego
Pocztowa 31.

Przyjmuje się asygnaty
Tow. „Kredyt”
Pg 4 893-40.6

Potrzebny młodszy

drogerzysta dypl.

dobry fachowiec - deko-
rator. Znajomość języka
niem. konieczna. Zgło-
szenia z odpisami świa-
dectw upra-za się nad-
syłać do eksped. Kurjera
Poznańsk. pod ng 5907

DZIECIĘCE

sukienki, sweterki,
pończochy, trykociki

S. KACZMAREK

ul. 27 Grudnia 20.
dg 1608

ZĘBY

PERŁY

PRIMA DONT

nr 5565

No ból głowy
tylko
proszek zębko

Pg 4820-315

CZYTELNIKU Kurjera Poznańskiego! Pozwól mi bezinteresownie określić Twój charakter, zdolności, przeznaczenie i wyszczególnić najważniejsze fakty życia, określić kim jesteś, kim być możesz. Poradzić, jak żyć i postępować, by zwycięsko przeciwstawić się losowi. A ponadto wybrać na zasadzie astrologii i obliczeń kabalistycznych szczęśliwy numer Twojego losu do bieżącej Loterii Państwowej i wskazać gdzie takowy możesz nabyć. Natychmiast napisz imię, rok i miesiąc urodzenia. (Stan rodzinny). Nie przysyłaj żadnego wynagrodzenia, lecz tylko na kosztą poczt. i kanc. załącz 1 zł. w znaczkach poczt. Na los Nr. 122.627 wybrany przezemnie padła w 5 klasie 26 loterii wygrana 150.000 zł. Na niewielką ilość wybranych przezemnie numerów padło mnóstwo wygranych, lecz z braku miejsca podaje tylko niektóre. Cabala Józef. Limanowa, urzędnik rafinerji 10.000 zł. Kuhn Jan, f.dż. Młynarska 25 — 5.000 zł. Frychel, Katowice. Wodospady Nr. 3 — 5.000 zł. Ponadto wiele osób, którym przypadły większe wygrane, ze względów osobistych postanowiły zachować swoje incognito, co obowiązuje mnie do nieujawniania nazwisk. — Przyjęcia osobiste płatne — cały dzień.

Psychografolog Szyller-Szkolnik, Warszawa, Żórawia 47.
Ogłoszenie załączyc. ng 5958

Wyborowe drzewka i krzewy owocowe
oraz duży wybór pięknych i rzadkich gatunków
drzew i krzewów parkowych, bzów i bylin
polecają ze swych szkolek dg 1561
Ogrody Fundacji Kórnickiej
w Kórniku, koło Poznania. Telefon: Kórnik 33.
Katalogi i oferty na żądanie.

Wysyłkowy Dom Tapet
STRYSZYK, Aleje Marcinkowskiego 19
Tapety — Ceraty — Listwy — Chodniki
zg 20 159

OBWIESZCZENIE O POWTÓRNYCH LICYTACJACH.

Dyrekcja ZACHODNIO-POLSKIEGO TOWARZYSTWA KREDYTOWEGO MIEJSKIEGO w Poznaniu podaje niżej w myśl art. 15 — 21 oraz art. 50 Rozp. Prez. Rzpl. z dnia 27. 10. 32 r. (Dz. Ustaw R. P. No. 94, poz. 812) do publicznej wiadomości, że niżej wymienione zabudowane nieruchomości miejskie, przynoszące trwały dochód czynszowy, obciążone pożyczkami Towarzystwa za zaległe raty, sprzedane będą przez drugą publiczną licytację na podstawie przepisów Rozp. Prez. Rzpl. z dnia 27. 10. 32 r. (Dz. Ust. No. 94, poz. 812) w kancelariach wymienionych notariuszy:

właściciel nieruchomości (dłużnik)	księga hipoteczna przechowywana w Sądzie Grodzkim	Nieruchomość położona w	Pożyczka Towarzystwa (kwota nieumorzona)	Zaległość	Cena wywołania	Rękojmia	Notariusz	dzień i godzina	Uwagi
Florjana i Ludwika Sobczakówna	w Środzie Środa tom 19 wykaz L. 736	w Środzie ul. Ogrodowa 5	14.201,04	3.154,90	21.000,—	6.300,—	Wincenty Stachowiak, Środa ul. Ogrodowa 3	21. XI. 33 godz. 12-ta	Termin wyznaczony na dzień 8. XI. 33 nie odbędzie się
Michał Bergmann	w Bydgoszczy, Bydgoszcz-Wileczak tom 5. wykaz L. 155	Bydgoszczy, ul. Nakielska 29.	19.600,—	2.569,86	27.500,—	6.000,—	Zygmunt Sioda Bydgoszcz, ul. Gdańska 162.	28. XI. 33 godz. 11-ta	
Władysław Zamojski	w Bydgoszczy Bydgoszcz tom 19 wykaz L. 655	Bydgoszczy, ul. Wileńska 7	15.147,77	3.072,32	32.500,—	8.000,—	Zygmunt Sioda Bydgoszcz, ul. Gdańska 162	29. XI. 33 godz. 11-ta	
Jan Osiański	w Trzemesznie Trzemeszno tom 6 wykaz L. 231	Trzemesznie pl. Kilińskie-go 16.	14.201,04	2.604,60	22.000,—	5.500,—	Kazimierz Szymański, Trzemeszno, ul. Szkolna 4.	30. XI. 33 godz. 11-ta	

Kwoty wymienione w rubryce czwartej (Pożyczka Towarzystwa) pozostają na nieruchomości jako 5% pożyczka amortyzacyjna. Przystępujący do licytacji winni przedłożyć zezwolenie właściwej władzy (starostwa wzgl. magistratu) na nabycie nieruchomości, jak również złożyć uprzednio w kasie Towarzystwa wymienioną w rubryce siódmej rękojmię w gotówce lub papierach wartościowych o zabezpieczeniu pupilarnem, według ustalonego kursu. Osoby trzecie, które wniosły pozew o zwolnienie od egzekucji całych lub części wymienionych nieruchomości i uzyskały zawieszenie postępowania egzekucyjnego, wzywa się by wykazały to najpóźniej w licytacji, a przed wezwaniem do czynienia postąpień, inaczej prawa ich nie będą przeszkadzały licytacji i nabywca uzyska prawo własności. Akta hipoteczne i postępowania egzekucyjnego wyżej podanych nieruchomości można przeglądać w biurze Towarzystwa (ul. 27 Grudnia 8) gdzie w godz. urzędowych udziela się wszelkich wyjaśnień i informacji; nieruchomości oglądać można w ciągu ostatnich 7 dni przed licytacją, codziennie od godz. 8-aj do 18-aj, z wyjątkiem niedziel i świąt, ng 5955

Jak Wiedenci zachowują swą młodość i urodę

Wiedenci zawsze ucho-
dziły za pie-
kne. Poza-tem zachowują one swą urodę znacz-
nie dłużej niż mne kobiety, które w ich wieku
są już pomarszczone i zwiędłe. Sekret ich po-
lega na cudownym odżywieniu skóry, nazwa-
nym „Biocel” — wyciągiem otrzymanym z mło-
dych zwierząt, według specjalnego przepisu
Profesora Uniwersytetu Wiedeńskiego Dra
Stejska. Zastosował on go w doświadczeniach
odżywiania skóry u kobiet w wieku od 55 do
72 lat; w ciągu 6-u tygodni zmarszczki ich
znikły w zupełności! (Zobacz całkowite sprawa-
zowanie w Tygodniku Medycznym—Wiedeń).
Biocel działa w zdumiewający sposób na skó-
re. Nasyca i odżywia komórki skóry, ściaga
zwiotczałe mięśnie twarzy i pobudza obieg
krewi. Czyni skórę jedną i świeżą, nadaje jej
młodzieńcze piękno i blask wygładza najgłę-
bsze nawię zmarszczki. Ten cudowny, odży-
wczy Biocel może być obecnie stosowany przez
każdą kobietę pragnącą odmłodzić i upiększyć
swą skórę. Wchodzi on bowiem w skład znako-
mitego paryskiego Kremu Tokalon (kolor ró-
żowy), który można nabyć w każdym sklepie
preparatów upiększających. Kup dziś jeszcze
słoik tego kremu. Używaj go regularnie co
wieczór; uczyni on szybko cerę twą młodą
i piękną.

DESTOZA
to — przewrót
w piekarstwie i cukiernictwie.
FABRYKA DESTOZY SZCZEPOWICE
Skład fabryczny dg 1804
POZNAŃ, ul. Piekary 18. m. 3, telefon 78-74

H. CEGIELSKI Spółka Akcyjna
w Poznaniu
zawiadamia, że dnia 24 października r. b. o godz. 12 odbędzie się w kancelarii p. dr. Piechockiego, notariusza w Poznaniu, Plac Wolności 3

losowanie

100 sztuk 8% obligacji naszej Spółki po myśli warunków i planu amortyzacyjnego tej pożyczki. ng 5646

Zarząd:
Wacław Fachinetti. H. Suchowiak.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie członków Urzędniczej Kasy Pogrzebowej w Poznaniu

odbędzie się w czwartek, dnia 2 listopada 1933 r. o godz. 17 w sali Domu Rzemieślniczego, Wały Zygmunta Starego 9, pokój 19, w razie braku kompletu odbędzie się następne zebranie o godz. 17.30 bez względu na ilość obecnych członków.

Porządek obrad:

1. Zagajenie.
  2. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
  3. Uchwalenie Statutu Stowarzyszenia w myśl ustawy o Stowarzyszeniach.
  4. Wnioski bez uchwał.
  5. Zamknięcie.
- zg 20 163
Prezes: K. W. Juszczyk.

Wielkopolski Związek Przedsiębiorstw Autobusowych

T. z. w. Poznaniu
donosi, że zgodnie z przepisami § 16 statutu odbędzie się w dniu 3 listopada 1933 r. o godz. 11.30 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Związku w sali Domu Rzemieślniczego przy ul. Fr. Ratajczaka 24 (wejście od strony lokalu klubowego) z następującym porządkiem obrad:

Porządek obrad:

- 1) Zagajenie.
  - 2) Wybór Komisji Skrutacyjnej.
  - 3) Rozpatrzenie uchwał Zarządu Sprawa Autokomunikacji (p. Doruchowski). Komunikacji Autobusowej (p. Niklasinski) p. Pluciennika, p. Hallagery
  - 4) Sprawa wyboru członków Zarządu w miejsce ustępujących względnie skreślonych.
  - 5) Wolne głosy.
  - 6) Zamknięcie.
- W razie nieprzybycia dostatecznej ilości członków w wyżej podanym terminie odbędzie się drugie Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie o godzinie 12-tej w myśl § 16 statutu.
Wnioski do uchwał należy składać w Sekretarjacie Związku na piśmie do 21 października 1933 r.
zg 20 161
Zarząd

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowić 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1. SPRZEDAŻE

Magle
elektryczne, ręczne oraz domowe magle — prasowanie dostarcza M. Jankowski Fabryka Magiel Poznań - Staroleka. zdg 76 7712

Gramofony — najtaniej
Płoty Odeon 3.50 F. Balań Woźna 12 zdg 74 992

Magazyn mebli
Józef Baranowski
Wrocławska 19
Ceny najniższe. Pg 4798-33,97

Majątki ziemskie
od 50—1000 mórg przy różnej cenie, wpłacie sprzedam. Kawecki, Jezycza 14 m. 11. zdg 76 664

Pączki
jak domowe po 10 groszy poleca Piekarnia-Cukiernia „Polanka”, Marszałka Focha 49 narożnik Kanałowej zdg 75 103

Bernardyn
(czeczka) czujny bystry, śliczny okaz, duża rasa siedemnastomiesięczny zaraz sprzedam. Oferty Oredownik dg 75 823

Pilę taśmową
prawie nowa (80-ka) sprzedam. Górczyńska 14, parter. zdg 71 714

Najszybsze
toy pierwszej klasy nabyć można tylko w kolekturze Kedziory Siemka 5/6 narożnik Nowej Dużej wygranych po 10 000: 5 000: 3 000: 2 000 zł zdg 68 537

Agawy
dwie, dwudziestopięcioletnie tanio. Zgłoszenie Kurjer Poznański dg 1 796

Pierzyny
czyste, spodek tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznański dg 1 795

Willę
nowa 5 pokojowa ogród oparkowany dom gospodarczy spieszenie sprzedam Koziegłowy (Poznań-Główna) R Sławieński. zdg 76 864

Sprzedam
piec do kapieli na węgiel. Zgłoszenia Grodziska 2 zdg 76 401

Meble
najtaniej u Bakosia
ul. Wenecjańska 1
Most Chwaliszewski przy Krzyżu. zdg 73 679

Samochód
limuzyna czteroosobowa, jak nowa, korzystnie Oferty Kurjer Poznański zdg 77 199

Futra gotowe i na miarę
spody pod męskie futra
wydry lisy i skóry wszelkiego rodzaju do naprawy futer poleca w wielkim wyborze i tanich cenach — Józef Dawid Poznań, ul. Nowa 11 przy Starym Rynku — Firma chrześcijańska. Pg 4827-38,87

Fortepian
wiedeński z 800 dogodnie warunki. B. Sommerfeld 27 Grudnia 15 ng 5516

Fortepian
tanie sprzedam. Plac Św. Krzyża 4, skład 4. zdg 77 249

Wózek
czterokołowy bardzo tanio sprzedam. Telefon 14-82. zdg 77 253

Fortepian
nowy na sprzedaż. Września, Sienkiewicza 21, Chojnacki. zdg 77 258

Wózek
dziecięcy modny. Spokojna 2 m. 2 zdg 77 273

Futra
najnowsze modele, blamy, lisy oraz różne skóry kupuje się tanio w magazynie futer. St. Piotrowski, Poznań, Szkolna 9. dg 1605

Parcele
Ławica przy torze wyścigowym 2500 mkw. tanio sprzedam. Szymczak, Marszałka Focha 39. zdg 77 389

Meble
rozmaite, używane lampy. Młyńska 3-8. Pg 5 064-57,112

Sprzedam
meble na pokój i kuchnię oraz posciel. Adres wskazuje Kurjer Poznański Starý Rynek r 3 852/53

300
mórg pszennej, zapasy inwentarza, cena 38 000. Jaskiewicz, Poznań, Fredy 6. zdg 77 375

Skład
kolonialno - delikatesowy śliczne mieszkanie parkiety powodem wyjazdu korzystnie lecz spieszenie sprzedam Marszałka Focha 39 — mieszkanie 17. zdg 77 388

2. KORZYSTNIE

Pianino
korzystnie. Wały Leszczyńskie-go 2. — 4. zdg 77 440

Sypialnię
debową tanio sprzedam. Wały Jana III. 12, mieszka. 6. zdg 77 460

Lustro
krzesła, stolik z płytą marmurową. Zamkowa 7, m. 15. zdg 77 464

Koło
Mieszczanek poleca majątki, domy, najkorzystniej. tel. 32-69. Zamkowa 4b, m. 5. zdg 77 452

9
mórg dobrej ziemi zabudowania nowe, maszynowe korzystnie sprzedam. Fr. Wasik, Lasek, pod Poznaniem. zdg 77 357

Plaszcz damskie, kapelusze oraz obsady futrzane
w obrzydliwym wyborze przy cenach najniższych specjalny dział miarowy poleca Szewcowa Ska Wodna 1 — Przymujemy asygnyaty „Kredytu” Pg 4 829-30-41,91

Urządzenie
konfekcyjne, piec kawy przemyślny Oferty Kurjer Poznański zdg 77 511

Meble
najtaniej A. Baranowski
Poznań, Pogórna 13. Pg 4795-23,59

Orzechy włoskie
tegoroczne 10 zł. winogrona kuracyjne 11,50 pięciokłowe paczki franko pobraniem wysyła Jotka, Zaleszczyki. zdg 77 124

Piekarnia
dobrze prosperująca z domem, w dobrym położeniu, w powiatowym mieście na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 77 398

Sypialnię
kuchnie, stoly najtaniej. Kwiatowa 6. zdg 77 317

Pianino
tanie sprzedam Szewska 2, m. 3. zdg 77 313

Mleczarnia ręczna
dobrej okolicy, o przeróbce 600 litrów mleka, sprzedam cena 2500 zł. Oferty do Kurjera Pozn. pod zdg 77 396

Radioaparat
3 lampowy nowoczesny na prąd stały Oferty Kurjer Poznański zdg 77 436

Duży
wózek dziecięcy sprzedam. — Strzałowa 6 mieszkanie 36. zdg 77 339

Pianino
sprzedam. Adres wskazuje Kurjer Pozn. zdg 77 327

Skład
kolonialny, ruchliwej ulicy, towarami, masłem piwnicą natchmiast sprzedam. Powód rodzinny. Agenci wykluczeni. Adres Kurjer Pozn. zdg 77 318

Drogerja
z kolonialką w dużej wsi bardzo tanio natchmiast na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 77 272

Kino
dźwiękowe zupełnie odnowione ca 300 miejsc centrum Poznania bardzo tanio do sprzedania Oferty Kurjer Poznański zdg 77 268

Kiosk
dobre położenie tanio gotówka oddam Oferty Kurjer Poznański zdg 72 294

Skład żelaza
i sprzętów kuchennych wiekszym mieście powiatowym Pomorza sprzedam z powodu przejścia innego przedsiębiorstwa. Dla fachowca zapewniona egzystencja, ewentualnie przyjmie czynnego współnika. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 482

Radioaparat
3 lampowy Philipsa na prąd zmienny tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 428

Śrutownik
motor sprzedam Trybunski Plac Sapiieżyński 11. zdg 77 412

Głośnik
elektro-dynamiczny Philipsa typu 2115 tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 417

Singera
damska krawiecka sprzedam Warsztat Kraszewskiego 5. zdg 77 420

Maszynę
dziurkową tanio. Dominikańska 2 skład. rg 3863

Kupno okazjnel
Z braku miejsca sprzedam kompl. pokój mebli, ciemny dąb, styl flamandzki najlepsze wykonanie przedwojenne. 3 dywany jak: Kirman 45x320 Kazak 24x153. Samarkand 21x0,94 ręcznie wiazane oraz nowy Globus 35 cm średnicy ul. Gwarna 15 mieszkanie 6. Pg 5068-41,140

3. KORZYSTNIE

różne meble. Wskazuje Kurjer Poznański zdg 77 373

5. KUPNA

Powszechny Atlas
geograficzny (duży) Romera kupie Zgłoszenia z najniższą ceną do Kurjera Poznańskiego pod zdg 72 889

Kopalniaki
w większych ilościach potrzebne. Oferty z podaniem cen loko wagon stacji kolei Szczakowa. Katowice i Sosnowiec przyjmuje z grzeźności inż. Wiktor Gajewski, Poznań, ul. Lodowa 1, 9, m. 6. zdg 77 109

Kupię
skład kolonialny z wyszynkiem wódek i piw w małym miasteczku Oferty podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdg 76 127

Domek
w Poznaniu kupie. Wpłata 8000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 344

Magiel
kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 240

Tartaczne
urządzenie 2 gatowe oraz gater Hoffman Titan natchmiast kupimy gotówką. „Stal”. Warszawa Przejazd 1. zdg 77 275

Motor
elektryczny 1-3 konny 110 volt kupie Osieński, Patrona Jackowskiego 38 parter prawo. zdg 77 277

Zgrubiarke
(Stauchmaschine) kupie Marian Brzozowski, Leszno Lipowa Zakład kowalski zdg 77 265

Kupię
zakład fryzjerski lub skład tytoniu z mieszkaniami. Spieszne oferty Kurjer Pozn. zdg 77 372

Szafkę do flint
kupie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 77 399

Kupię
tokarnie na drzewo zapeł elektryczny, dobrym stanie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 397

Kupię
samochód Ford - Fiat, dogodne spłaty. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 376

Dom
kupie mieszkanie powiatowym, Warunki Kurjer Pozn. zdg 77 360

Wannę
używaną. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 461

Poszukuję
300 mórg dzierżawy kupna. Koło Mieszczanek, Zamkowa 4b, m. 5 telef. 32-69. zdg 77 453

Kupię
wózek dziecięcy dobrym stanie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 495

Motocykl
najlepiej przywiezka, używany kupie. Oferty, cene Kurjer Pozn. zdg 77 481

Kupna domu
na peryferiach miasta Poznania mniejszych rozmiarów poszukuje się Oferty Kurjer Poznański zdg 77 427

Pianino
używane krzyżowa, czarne kupie za gotówkę Oferty cene Kurjer Pozn. zdg 77 405

Wagę
stołowa 10—15 kg ciężarki. Wodna 2, skład skór. zdg 77 229

Regały
stół składowy. Oferty Kurjer Pozn. rg 3854

Kupię
kase „National”. Dąbrowskiego 10, m. 15. godz. 2—3. zdg 77 510

6. KAMIENICE

Kamienica
nowa, 47 000, wpłaty 25 000. — Małecki, Rybaki 20a. zdg 77 299

Administracje
domów przyjmie doświadczony, długoletni administrator. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 77 302

7. PIENIADZ

3 000
potrzebnych na 1. hipotekę. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 620/21

5 000 — 6 000 zł
pożyczki przy odpowiednim zabezpieczeniu poszukuje dobrze prosperujące stare przedsiębiorstwo przemysłowe. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 76 781

Pożyczki
kilkę tysięcy dla powiększenia zakładu mechanicznego poszukuje Gwarancja zapewniona Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdg 77 425

5 000 zł
pożyczki poszukuje stare przedsiębiorstwo przem. handl. w centrum miasta z wielkim zapasem towaru i odpow. zabezpieczeniem. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 77 426

8. DO WYNAJĘCIA

2 pokoje
frontowe św. Marcina na biura zaraz lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 822

Pięciopokojowe
III. piętro. 550 kwartałnie. Gospodarz Marcina 15. zdg 76 836

4 pokojowe
słoneczne, komfortowe, wysoki parter, elektryczność przy stacji Luboń. 3 minuty od dworca do wydzierżawienia. Zgłoszenia Zabikowo, Piłsudskiego 21, willa Olga. zdg 76 974

7 pokoi
komfortowe. Matejki 58 ogrzewanie czynne od zaraz. Telefon 71-61 zdg 77 047

5 pokojowe
mieszkanie z przynależnościami przy ulicy Różanej 22, II piętro, od 1 listopada wolne. Informacje stróż domu. zdg 77 186

2 pokojowe
słoneczne w willi, meblami zaraz, czynsz miesiecznie. Adres Kurjer Pozn. dg 1801

Od gospodarza
mieszkania luksusowe i czteropokojowe siedmiopokojowe. Matejki 48/49. zdg 77 276

2 pokoje
kuchnia I. front. Wodna 21, z meblami oddam. Obejrzeć od 15—19. zdg 77 319

Dwupokojowe
kuchnia, meblami, śródmieściu. Wskazuje Kurjer Pozn. zdg 77 374

5 pokojowe
mieszkanie do wynajęcia od 1 listopada. — Bliższych informacji udzieli stróżka domu, Patrona Jackowskiego 9. Obejrzeć można od 11 do 1. zdg 77 377

Mieszkanie
5 wzdłownie 6 pokojowe korzystnie 4 piętro. Grotzgera wydzierżawie Telefon 34-41. zdg 77 363

Pięciopokojowe
nie drogje. Jasna 8 m. 2, od 16 do 17. zdg 77 448

3 pokoje
kuchnie wynajmę 10 miesiecy — zgóry 800 zł. Młyńska 5. Zgłoszenia portier. Pocztowa 20. zdg 77 354

Trzypokojowe
komfort. Górczyńska, Bosa 19, gospodarz. rodz. 12—15. zdg 77 499

Trzypokojowe
komfortowe dzierżawa 45 Wskazuje Soltysiak, Prusa 18. zdg 77 498

3
kuchnia, łazienka, centrum, dzierżawa 67. Informacje — Świercz, Zupańskiego 18. zdg 77 489

Kilkadziesiąt
mieszkań i składów do wynajęcia. Informacje w biurze Szamarzewskiego 11 mieszkanie 4. zdg 77 424

1
2 pokoje próżne używaniem kuchni albo na biuro. Wskazuje Kurjer Poznański zdg 77 512

9. SZUKA MIESZK.

Oficer
poszukuje 3 pokojowe z wygodami od listopada. Jezycza lub Centrum. Pół roku zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 710

Emerytowany
starszy sekretarz pocztowy szuka mieszkania 3—4 pokojowego. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 826

Profesor
szuka trzy pokoje kuchnią, śródmieściu. Zapłaci czynsz zgóry — ewtl. da parcele. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 298

Dwa
pokoje kuchnią poszukuje młode małżeństwo. Rok zgóry, pewny płatnik. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 244

1 lub 2
pokoje śródmieściu, nie wyżej I. piętra, nadające się na cele przemysłowe poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 247

Pokoju
kuchni. Osiedle — Śródka, poszukuje, pół roku zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 356

Pokoju
kuchnią lub próżnego pokoju. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 440

Dwupokojowego
kuchnia śródmieściu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 493

Pokoju
kuchni lub dwóch poszukuje kolejarz bezdzietny, pół roku zgóry Agenci wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 77 516

11. POKOJE UMEBL.

Urzednikowi
(czes) pokój wygodami, ogrzewanie. Józefa 5. II. zdg 76 901

Dwuosobowy
jednosobowy Grotzgera 14, mieszkanie 3. zdg 76 684

Pokoje

jedno- dwuosobowe eleganckie, jasne, dobre utrzymanie, łazienka, telefon Stary Rynek 78, m. 4. zdg 77 166

Inteligentowi
wszelkie wygody. Kwiatowa 3, m. 3. zdg 75 596

Dwuosobowy
słoneczny, czysty. Kraszewskiego 9a, I. zdg 77 303

Pokój
panom bez pościeli św. Marcina 3, m. 12. zdg 77 307

Pokój
Strzelecka 31, m. 23 zdg 77 308

Mickiewicza
7, m. 10, dwuosobowy z utrzymaniem — bez. zdg 77 310

Małeckiego
21, m. 4. zdg 77 312

Ratajczaka
11a, m. 103 I. zaraz. zdg 77 350

Klatki
elektryczność zaraz. Zupańskiego 21, — 10. zdg 77 347

Plac Wolności 10
m. 13, komfortowy balkon, zaraz 1—2 osobowy. zdg 77 298

Dla studentki
przy Parku Wilsona, słoneczny I. piętro z utrzymaniem, bez. — Siemradzkiego 2, m. 3. zdg 77 245

Pokój
wolny od zaraz. Plac Działowy 10, mieszkanie 3. dg 1 725

Skryta
9, mieszkanie 3 dg 1 803

Komfortowy
2 osoby. Podgórna 6, m. 6. zdg 77 296

Klatki
jedno — dwuosobowe, pianino. — Chwaliszewo 70, m. 5. zdg 77 497

Frontowy
klatka panu, Wroniecka 16 II. lewo. zdg 77 292

Przyjezdny
pokoje, Ratajczaka 11 a, m. 25, parter. zdg 77 280

Dwuosobowy
elektryczność, centralne od zaraz Śniadeckich 26, m. 3 zdg 77 221

Umeblowany
Dąbrowskiego 26, m. 5. zdg 77 393

Studentkom
(studentom) 1—2 osobowy z dobrem utrzymaniem. Grunwaldzka 20a, m. 3. zdg 77 341

Centrum
pokój, Skośna 16, m. 5. zdg 77 332

Czysty
frontowy. Działyskich 2, m. 5. zdg 77 324

Stacja
dla panienki, Ratajczaka 7, m. 3 zdg 77 322

Pokoik
małżeństwu. Łakowa 7, m. 12. zdg 77 382

Pokój
ogrzewany. Matejki 60, m. 7. zdg 77 381

Pokój
1—2 panom elektrycznością. — Szwaicarska 12a, — 9. zdg 77 379

Pokój
dwuosobowy, czysty, obszerny. Dąbrowskiego 34, m. 8. zdg 77 373

Pokoik
Łakowa 9 mieszkanie 10. zdg 77 366

Dwuosob

Pokoju
biurowego poszukuje Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 400

15. LETNISKA I UZDROWISKA

Jeżeli
dotychczasowe leczenie zapalen stawów kości gruczołów bez rezultatu — złączki leczenia w Sanatorium „Sanato” Iwonicko-Zdrój Pierwszorzędne urządzenia lecznicze łącznie Prospekt za znacznym 30 gr. ng 5061

16. OSOBISTE

Książkę
wojskową skradzioną na nazwisko Edward Frackowiak, Kostrzyn, unieważniam. ng 5 938

21. ZGUBY

Zgubiony
dowód akademicki nr. 14 554 unieważniam Jadwiga Iwaszkiewiczówna. zdg 77 254

Zgubiono
18 września złotą bransoletkę z brylantem. Oddać za wynagrodzeniem. Milchert Piotra Warzyńska 14 m. 2. zdg 77 465

TEATRY

Poznań, poniedziałek, 16. 10
TEATR POLSKI: Dziś — „Wesele” Wyspiańskiego.
TEATR WIELKI (Opera) Dziś teatr nieczynny.
Wtorek, 17. 10. „Boccaccio”, przedstawienie zakupione przez Związek Bankowców.
Środa, 18. 10. Z powodu próby teatr zamknięty.
Czwartek, 19. 10. Pierwsze przedstawienie po cenach popularnych — opera „Straszny dwór”.
Piątek, 20. 10. „Madame Butterfly” z gościnnym występem Ireny Cywińskiej.

TEATR NOWOŚCI: Dziś teatr nieczynny.
Wtorek, 17. 10. „Kocham Cię i będiesz moja”, występ Antoniego Fertnera.

Bydgoszcz, wtorek, 17. 10.
TEATR MIEJSKI: Dżimbi.
Środa, 18. 10. „Dżimbi”.

KINA
APOLLO METROPOLIS
NASZE
KINA PROGRAMY NAJTAŃSZE NAJLEPSZE
nr 5 418 9
KINA

Poznań, poniedziałek, 16. 10.
APOLLO: „King Kong”.
CORSO: „Żelazna Maską”.
COLOSSEUM: „Głos Pustyni”.
METROPOLIS: King Kong.
ORZEŁ: „Ludzie Szażakale i Zapasnik z Przypadku”.
ODEON: „Niebieski Motyl”.
PROMIEN: „Pan Tadeusz”.
RENAISSANCE: „Podniebni Rycerze”.
ROXY: „Obraz Majestatu”.
SFINKS: „Boczna ulica”.
SŁONCE: „Kawalkada”.
TECZA — LAZARZ: „Księżna Łowicka”.
TECZA — WILDA: „Fałszywy Marszałek”.
WILSONA: „Zwycięzca”.

Bydgoszcz, wtorek, 17. 10.
ADRIA: „Dzieje Grzechu”.
APOLLO: „Miłość na rozkaz”.
„Aniolowie pokoju” i „Wesoły bar”.
BAŁTYK: „Pat i Patachon, jako ludożercy”.
KRISTAL: „Adjutant jego wysokości” oraz „Rewja kawalerji w Krakowie i rewja lotnicza w Warszawie”.
MARYSIENKA: „Człowiek-malpa” oraz „Trzej przyjaciele”.
REWJA: „Szyb L 23” i „Kobieta, nie grzesz”. Na scenie rewja warszawskich artystów p. t. „Zaczynamy”.
SŁONCE: „Cyganka Aza”. Na scenie rewja.

22. ROZMAITE

Jakania
oraz wszelkich wad językowych uczymy radykalnie. Dużo podziekowań. Zgłoszenia 3-5 ulica Krasieńskiego 13. m. 19 Jan Lange b. Dyrektor Teatru Miejskiego w Grudziądzu. zdg 76 639

Bieliznę
niemowlęcia w obrzymim wyborze poleca po cenach fabrycznych Fabryka Bielizny Dom Płócién. J. Schubert Wrocławska 3. Pg 4786-33.31

Hemoroidy
Czopki hemoroidalne „Varicol” (z kogutkiem). Usuwają ból, pieczenie, swędzenie, krwawienie, zmniejszają guzy (żyłaki). Sprzedają apteki. ng 4 514

Zakładam
sady, ogródki, udzielam porad ogrodniczych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 250

Obiady
dobre szukam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 266

Kuchmistrzini
uczciwa poszukuje pracy po domach. Żydowska 1. mieszkanie 6. zdg 77 323

Artykuły piśmienne przybory szkolne
oraz biurowe poleca Strzałkowska. Marszałka Focha 48 (narożnik Berwińskiego). zdg 77 362

Akuszerka
Kleinwächterowa Poznań centrum ulica Romana Szymańskiego 2 pierwsze piętro lewo drugi dom od placu św. Józefa. zdg 72 959 60 61

Pewna lokata
Przyjme na pierwszą hipotekę dużego wartościowego domu w Poznaniu kwotę do 60 000 złotych zabezpieczonych w locie warunków i czas trwania lokaty według umowy. Zgłoszenia: „Pewna Lokata” Lwów Agencja Reklamowa Chorażczyzny 7. ng 5963

23. OZENKI

Sierota
sympatyczna, lat 35, dwupokoje- wem umeblowanym pozna pana. celu matrymonialnym. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 241

Panna
lat 21 pragnie wyjść zamaż za podoficera zawodowego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 363

Poznam
pania kulturalna do lat 24. Kapitał 10 000 pożądana. Zgłoszenia z fotografią (która się zwraca). Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 506

24. NAUKA

Mme Dygat Zakrzewska
Parisienne diplômée professeur aux Cours pratiques de langue française à Poznań donne leçons de français aux enfants et aux adultes. Grammaire — Conversation — Littérature — Préparation au baccalauréat. Prix modérés. S'adresser: Ogrodowa 12 23. — au fond de la cour 2. étage à droite. zdg 74 468

Szkoła Tańców Średzińskiego Strzelecka 3 Oddz. Paśa Apollo
nowy kurs początkujący 17. zdg 76 496

Kursy Tańców Wituskowskich
Gwarna 19. Pg 5 022-57.78

Studentka
do łaciny i matematyki na kl. IV Śniadeckich 32 — 2. zdg 77 269

Panienska
z gimnazjalnym wykształceniem i kopietycją za skromnym wynagrodzeniem lub obiady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 463

Szkoła Tańców Piotr Mikołajczak Stella Kledecka
Pocztowa 29. Kurs osiemnastego. Studentki zniżki. 21 kurs gimnazjalny. Pg 5067-57.124

Udzielam
francuski, niemiecki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 478

25. MUZYKA

Strojenia
naprawy pianin wykonuje fachowo i tanio. Drygas, Podgórną 10a. zdg 76 141 2

Lekcyj
gry fortepianowej udziela dyplomowana nauczycielka (członek Zw. Muzyk i Pedagog — Aleje Marcinkowskiego 1. 1 III mieszkanie 8. zdg 76 314

Nauczyciel
muzyki udziela lekcji skrzypiec 4 zł miesięcznie 2 razy tygodniowo. Dąbrowskiego 37. mieszkanie 26. zdg 77 049

Gry
fortepianowej udzielam. fortepian do ćwiczeń. Zofia Wesołowska. Kopernika 8. zdg 77 369

26. ROZRYWKA

Kino „Corso”
Żelazna Maską z Douglas Fairbanksem. zdg 77 314

Kino Renaissance
„Podniebni Rycerze”. Pg 5069-42.1

„Boczna ulica” w kinie „Sfinks”
27. Grudnia 20. zdg 77 386

Kino Wilsona — Łazarz
„Zwycięzca” Jean Murat. Kąty Nagry. zdg 77 473

Miły
wieczór speediz w Londyńskiej. Masztalarska 8. Koncert artystyczny. zdg 77 402

27. SZUKA PRACY

Szukam
ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenę drobnych.

Szukam
posługi przed lub popołudniu. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 291

Skórnik
kilkuletnia praktyka poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 135

Gospodyni - kucharka
samodzielną, dobrze poleconą z długolet. świadectwami poszukuje posady najchętniej u samotnej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 638

Służąca
umiejąca dobrze szyć bieliznę oraz zna krawiectwo, z poprzedniej rodziny z prowincji szuka pracy u lepszego państwa. Najchętniej w Poznaniu. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 76 570

Dziewczyna
z praniem, kochająca dzieci, umiejąca cośkolwiek robotki, przyjmie posadę od zaraz u lepszego państwa w Poznaniu. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 571

Dziewczyna
poszukuje posady jakiegokolwiek bądź pracy najchętniej do mistrzyni krawieckiej. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 76 371

1 000 zł
mam. Przystąpię do spółki lub przyjmę posadę w nandlu przemysłu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 448

Posługi
poszukuje Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 037

Praczką
czysta tanio pierze. Górna Wilda 49 m. 7. zdg 76 530

Posługi
poszukuje z praniem lub bez. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 304

Młoda
uczciwa, inteligentna z dobrym poleceniem i świadectwami poszukuje posady gospodyni lub wyrecyzielki do samotnej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 306

Poszukuje
posługi z praniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 309

Dziewczyna
z długoletnimi świadectwami, uczciwa, skromna poszukuje posady z gotowaniem w domu religijnym od zaraz lub od pierwszego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 353

Dziewczyna
przychodnia lub posługaczka z praniem, uczciwa, chętna do pracy poszukuje posady od zaraz lub 1-go. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 352

Służąca
z dobrym gotowaniem i lekkich prac domowych najchętniej u samotnej osoby szuka posady od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 349

Handlowiec
szuka jakiegokolwiek posady. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 77 243

Ekspedjentka
inteligentna szuka posady z branży rzemieślniczej. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 77 243

Osoba
inteligentna zaufana przyjmie posadę do towarzystwa papi lub dzieci z udzielaniem lekcyj muzyki. Miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 232

Dziewczyna
do restauracji, uczciwa poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 257

Kucharka
do wszelkich prac poszukuje posady do restauracji od zaraz. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 503

Młoda
gospodyni poszukuje posady do samotnej osoby od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 502

Cukiernik
poszukuje posady, miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 77 406

1 000
zł kaucji bankowej złożę za otrzymanie posady woźnego inkasenta lub jakiegokolwiek innej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 539

Szukam
pracy woźnego portiera inkasenta. dam 500 zł kaucji bankowej. Strzelecka 21 m. 26. zdg 77 287

Szukam
pracy jako robotnik lub stróż ewentl. z kaucją do 300 zł. Zgłoszenia Strzelecka 31 m. 26. zdg 77 236

Dziewczyna
szuka posług. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 284

Gospoia
z dobrym gotowaniem długoletnie świadectwa szuka posady od zaraz do samotnej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 274

Chłopiec
uczciwy poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 262

Lepsza
młoda dziewczyna dobrą świadectwami, gotowaniem szuka stałej posady lepszego państwa. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 110

Dam 300 zł
na cel douczyciwy lub prywatny za wskazanie posady zdolnemu, uczciwemu bankowcowi. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 77 338

Służąca
z gotowaniem poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 336

Kucharka
samodzielną, gotowaniem, uczciwa i bardzo dobra dla dzieci poszukuje posady od zaraz lub od 1. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 331

Praczką
pierzę czysto tanio poszukuje prania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 329

Posługaczka
szuka posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 326

Praktykant gospodarczy
4 kl. gimnazjalnie, 2½ roku praktyki poszukuje posady celem dalszej praktyki, za utrzymanie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 77 315

Wiejska
służąca, uczciwa, szuka posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 370

Gospodyni
kucharka szuka posady z dobrym gotowaniem. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 77 403

Poszukuje
posługi lub prania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 401

Praczką
uczciwa szuka prania. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 77 380

Dziewczyna
lat 18, szuka posady jako uczenica w krawiecczynie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 358

Dziewczyna
lat 19, szuka posady do prac domowych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 357

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady wszelkich prac domowych lub posług. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 355

Technik dentystyczny
syn wdowy wojennej poszukuje jakiegokolwiek pracy. Wymagania bardzo skromne. Łaskawe zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym. Poznań, ul. Koźca 8. dok. 5 telefon 29-94. zdg 77 255 6

Koło Mieszczanek
poszukuje posad dla poleconych, tryko pierwszorzędnych sił, rzadcy kaucja, bilansetek krawcowych, bon. wszelkiego rodzaju zawody, posimy panów pracodawców o łaskawe pomoc. Zamkowska 4 b m. 5. telefon 32-69. zdg 77 518 19

Praczką
dobrze pierze poza domem, lub posługą przyjmie. Górna Wilda 32. m. 2. zdg 77 445

Uczciwa
dziewczyna, szuka posady do wszystkiego bez gotowania lub do dzieci od 1 listopada. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 446

Dziewczyna
dobremi świadectwami uczciwa, samodzielna poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 462

Cholewkarz
pierwszorzędny poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 76 169

Dobrem gotowaniem
poszukuje posady do lepszego państwa do dwóch osób nawskróś poczciwa wiejska. Tylko w Poznaniu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 504

Inteligentna
panienka, zna stenografię polsko-niemiecką kłógowość, pisze także na maszynie. Oferty uprasza się skierować do Kurjera Pozn. zdg 77 501

Starsza
służąca, uczciwa, skromna szuka posady do mniejszego domu. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 435

Krawcowa
w dom. dziennie 1.50, przeróbki, naprawa bielizny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 494

Sierota
kochająca dzieci poszukuje posady z gotowaniem od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 411

Nauczycielka
szkol. internatów Polka konwersacja francuska niemiecka, muzyka szuka posady prywatnej. Ulica Marszałka Focha 33. mieszkanie 11 Zofia Bienental. Osobliście od 3-6. zdg 77 414

Posługaczka
szuka pracy wzgl. do dzieci. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 416

Mistrz
ceglański z dobrym świadectwami poszukuje od 1. 1 34 posady na zczenie kaucja. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 536

Szyję
szybko, elegancko suknie 8.—, płaszcze kostiumy 15.— szukam pracy. Wielkie Garbary 36. m. 18. rg 3864

Kowal
specjalista kucia koni i maszyn poszukuje pracy lub dzierżawy, miejscowość obojętna. Kazimierz Schmidt Ryczywół. rg 3950

Panienska
gimnazjalnie wykształceniem — szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 509

Inteligentna
szuka posady gospodyni do 1-2 osób. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 477

28. WOLNE MIEJSCA

Dziewczę
do posyłek może się zgłosić. Witkowski, Dąbrowskiego 33. zdg 77 833

Ekspedjentka
z książkowością, najchętniej z branży tytoniowej z kaucją, gotowaniem, samotnego pana może się zaraz zgłosić. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 397

Akwizytorzy
w każdym mieście, miasteczku poszukiwani Wyroby złote srebrne na raty. Pensja prowizja. „Eternitas” Warszawa Hortensji 6. ng 5 869

Ekspedjentka
biegła może się zgłosić K. Kłowski, ul. 27. Grudnia 6. zdg 77 305

Służąca
z gotowaniem od zaraz potrzebna. Wielkie Garbary 41. mieszkanie 4. zdg 77 348

Służąca
do wszystkiego potrzebna od zaraz. Niegolewskich 5. mieszkanie 8. zdg 77 246

Akwizytorzy
na artykuł pierwszej potrzeby. Zgłoszenia Zamkowa 6. I. p. godz. 6-7. zdg 77 259

Marszantki
mogą się zgłosić. Zamkowa 6. Hurt. kapeluszy damskich, Jan Gozański godz. 4-6. zdg 77 260

Bufetowa
młodsza zaraz potrzebna. Zgłoszenia Sw. Marcina 63. m. 7-8 wieczór. zdg 77 340

Ekspedjentka
długoletnia praktyka do detależni sprzedazy płaszczy damskich „Melpoz” Stary Rynek 64 I. piętro. rg 3862

Kuśnierka
zaraz. Piekary 10. m. 3. zdg 77 508

Krawczyni
stała prace otrzymajnia. Zgłoszenia: Skarbowska 19. parter. zdg 77 507

Do redakcji potrzebny
wolontariusz do współpracy w redagowaniu pism fachowych — branżowych i rzemieślniczych. Zdolność silny z dokładną znajomością języka niemieckiego uprasza się o zgłoszenie z życiorysem i podaniem wymagań do Kurjera Pozn. pod nr 5064

Współpracu redakcyjna
przy układaniu kilku fachowych kalendarzy rzemieślniczych i branżowych potrzebna od zaraz. Zgłoszenia reflektantów w tym kierunku uprasza się o podanie życiorysu i wymagań do Kurjera Pozn. pod nr 5065

Uczeń
w naukę slusarską może się zgłosić Dąbrowskiego 32. ng 5966

Humor zagraniczny

— Sporo jest sposobów dorobienia się majątku, ale jeden tylko jest uczciwy...
— Który?
— Byłam pewna, że go nie znam.
(Humorist — Londyn). S. F.

Przedpłata
na miesiąc listopad 1933 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznymi 200 gr. od 1-lamowej milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do godz. 11, większe według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówekowych); słowo nagłówekowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia. powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoczęściowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiały poświęcone danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72, filja Stary Rynek 25-55. — P. K. O. Poznań nr. 200 119.